ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ. 1907

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΖ' ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1924 ΤΕΥΧΟΣ 202-203

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΕΤΟΣ ΙΖ' *ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1924* *ΤΕΥΧΟΣ 202-203*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΩΣ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ, Εὐγενίας Ζωγράφου.
ΘΡΥΛΛΟΣ — Λ. Τολστόη — μετάφρασις Κ. Κοκόλη.
ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ. Ν. Ι. Λάσκαρη.
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΡΔΟΥΝΙΩΤΗΣ.
ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ MARIUS et ARY LEMBLOND. Ary René d'Yvermort.
ΞΕΧΑΣΜΕΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΑΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ. Σπυρ. Δε-Βιάζη.
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΛΓΥΡΟΥΛΑΣ. Μετάφρασις Μαριέττας Γιαννοπούλου.
ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΜΙΑΡΚΑΣ. Μετάφρασις Ν. Πετιμεζᾶ-Λαύρα.
ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ.
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ.
ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΕΛΙΣ—ΒΙΒΛΙΑ—ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ.

Πᾶσα ἀποστολὴ ἀποβλέπουσα τὴν «Ἑλληνικὴν Ἐπιθεώρησιν» (χειρόγραφα, Περιοδικά, βιβλία ἐπιστολαί, συνδρομαὶ κ. λ. π.) πρέπει νὰ ἀπευθύνεται πρὸς τὴν Διευθύντριαν:

Δ)α ΕΥΓΕΝΙΑΝ ΖΩΓΡΑΦΟΥ Ὁδὸς Μενάνδρου 83.

Πᾶν σύγγραμμα ἀποστελλόμενον εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς «Ἑλλην. Ἐπιθεωρήσεως» ἀναγγέλλεται δι' αὐτῆς.

ΕΡΓΑ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ:

Διηγήματα κ. λ. π.

ἐκδοθέντα ὑπὸ τῆς συγγραφέως:

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ τόμος *Α'*.
» » *Β'*
» » *Γ'*.
Η ΓΚΟΥΡΑΙΝΑ, ἱστορικὸν μυθιστόρημα.
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ τόμος *Α'*.

Θεατρικὰ ἔργα.

Διδαχθέντα ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς σκηνῆς

Η ΜΟΝΑΧΗ. Δρᾶμα Βυζαντινὸν τρίπρακτον.
Ο ΕΣΙΔΑΣΜΟΣ. Δρᾶμα κοινωνικὸν τρίπρακτον.
Η ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ. Δρᾶμα ἱστορικὸν »
Η ΤΖΕΝΗ ΜΕ ΤΟ ΓΕΛΙΟ ΤΗΣ. Κοινωνικὸν δραμάτιον μεταφρασθὲν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν
ΟΤΑΝ ΛΕΙΠΗ ΤΟ ΧΡΗΜΑ. Δρᾶμα κοινωνικὸν τρίπρακτον.
Η ΑΝΟΙΞΙΣ. Κοινωνικὸν δραμάτιον.
ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ. Δρᾶμα μονόπρακτον

Διάφοροι μελέται, διηγήματα, ταξειδιωτικαὶ ἐντυπώσεις, θεατρικὰ ἔργα κλπ. δημοσιευθέντα εἰς δέκα πέντε τόμους τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως» θὰ ἐκδοθῶσιν εἰς τόμον προσεχῶς.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν:	Ἔκδοσις ἁπλῆ	Δραχμαὶ 25.—
	» ἐκλεκτὴ	» 35.—
Διὰ δημόσια Γραφεῖα		» 60.—
Διὰ τὴν Εὐρώπην, Αἴγυπτον καὶ Κύπρον		Σελήνια 15.—
Διὰ τὴν Ἀμερικὴν		Δολλάρια 4.—

Αἱ συνδρομαὶ εἶνε γενικῶς προπληρωτέαι.—Αἱ ἐγγραφαὶ ἀρχονται ἀπὸ τῆς 1ης ἑκάστου μηνός.

ΤΙΜΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ

Ὁλόκληρος σελὶς εἰς ἓν τεῦχος	Δρ. 200.—
Ἡμίσεια » »	» 150.—
Τέταρτον σελίδος »	» 75.—
Ὄγδοον » »	» 50.—
Διὰ συνεχεῖς δημοσιεύσεις ἰδιαίτεραι συμφωνίαι.	

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1907

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 83

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΩΣ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ

Ἡ ἀνάμιξις μιᾶς ἢ πολλῶν δακτυλογράφων εἰς τὰς τελευταῖον ἀποκαλυφθείσας καταχρήσεις, ἔφεραν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τὸ ζήτημα τῆς χρησιμότητος ἢ μὴ τῆς ἐργαζομένης Ἑλληνίδος εἰς τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας. Ἠκούσθησαν πλεῖσται ὅσαι γνῶμαι καὶ σκέψεις καὶ περισσότερον βαρύηχος διελαλήθη ἡ πρότασις ἀνωτάτου ὑπαλλήλου τοῦ Κράτους, ὁ ὁποῖος ρητῶς καὶ ἀπεριφράστως ἐβροντοφώνησεν ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἀπομάκρυνσις τῆς γυναικὸς ἀπὸ τὰς δημοσίας θέσεις. Ἐπειδὴ δὲ διερχόμεθα ἡμέρας οἰκονομικῆς περισυλλογῆς, συνεδυάσθη τὸ γυναικεῖον αὐτὸ ζήτημα μὲ τὰς περιττὰς δαπάνας καὶ ἐτέθη ἐν ἀμφιβόλῳ ὄχι μόνον ἡ ὑπηρεσιακὴ ἱκανότης, ἀλλὰ καὶ ἡ ἠθικὴ ὑπόστασις τῆς ἐργαζομένης γυναικός. Οὕτως ἐπηκολούθησεν ἀγρία ἐπίθεσις ἐναντίον τῆς Ἑλληνίδος ὑπαλλήλου, ἡ ὁποία ἀπαράσκευος διὰ τὴν πολεμικὴν αὐτὴν ἐδέχθη μετὰ δέους τὰ πλήγματα καὶ ἐπερμένε μὲ ἀγωνίαν τὸ τέρμα.

***

Κατὰ τὴν τελευταίαν κυρίως δεκαετίαν ἡ γυναῖκα μὲ μεγάλο θάρρος ἐζήτησεν ἐργασίαν εἰς τὸ δημόσιον καὶ ἰδιωτικὸν γραφεῖον. Τὴν μεγαλειτέραν πρὸς τοῦτο ὤθησιν τῆς παρέσχεν ἰδίως ἡ πολεμικὴ καὶ μεταπολεμικὴ περίοδος. Αἱ ὑπαλληλικαὶ θέσεις ἠνοίχθησαν διὰ τὴν γυναῖκα ἀσυζητητεί. Ἡ δύναμις τοῦ πόθου τῆς ἐργασίας, τῆς ἀνεξαρτησίας, τοῦ ὑλικοῦ κέρδους καὶ τῆς δημιουργίας μιᾶς κοινωνικῆς ὀντότητος, δὲν εὗρον προσκόμματα οὔτε ἀπὸ τὸ οἰκογενειακὸν περιβάλλον οὔτε ἀπὸ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν κρατικῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν. Ἐπέρασεν ἄλλως τε ἡ ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐθεωρεῖτο κοινωνικὴ κηλίδα ἡ ἀπόφασις τῆς κόρης νὰ ἐπιδοθῇ εἰς ἐνάσκησιν ἐπαγγέλματος ἐκτὸς τοῦ οἴκου της. Καὶ ἡ Ἑλληνὶς κόρη μὲ τὴν εὐφυΐαν της, τὴν ἐπιδεξιότητα καὶ τὸ θάρρος της, ἄνοιξε διάπλατα τὸν δρόμον τῆς ἐργασίας καὶ δὲν ἐδίστασε νὰ ἀποβλέψῃ καὶ εἰς ἀνώτερα ὑπαλληλικὰ ἐπίπεδα.

Ἀλλὰ θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐρωτήσω:

Διὰ τὴν πρόσδον αὐτὴν εἰς τὰ πεδία τῆς ἐργασίας, διὰ τὴν ἐλευθερίαν τὴν ὁποίαν ἡ κοινωνία καὶ ἡ οἰκογένεια τῆς ἐπέτρεψαν διὰ τὴν κοινωνικὴν αὐτὴν χειραφέτησιν, τὴν ὁποίαν εὐχερῶς κατέκτησεν, ἔχει ἄραγε ἀνάλογον ψυχικὴν προπαρασκευὴν ἡ Ἑλληνὶς κόρη;

***

Περὶ αὐτοῦ θὰ ἦνε ἀσφαλῶς εἰς θέσιν νὰ κρίνουν αἱ προϊστάμεναι ὑπηρεσίαι τῶν διαφόρων Ὑπουργείων καὶ τῶν ἄλλων ἰδιωτικῶν γραφείων. Καὶ δυστυχῶς δὲν ἀκούω συχνὰ ἐνθουσιασμοὺς διὰ τὴν ἐργαζομένην γυναῖκα. Δὲν ὁμιλῶ βεβαίως διὰ τὰς ἐξαιρέσεις. Ὑπάρχουν ὑπάλληλοι, αἱ ὁποῖαι μὲ τὴν ἀξίαν των, τὴν μόρφωσίν των, τὴν ἀξιοπρέπειάν των, τὴν ἀφοσίωσίν των πρὸς τὸ καθῆκον, ἀπέδειξαν πολύτιμοι παράγοντες τοῦ κρατικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων. Ὁμιλῶ διὰ τὴν πλειονότητα. Δι' ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι εἰς τὴν ἀπόκτησιν μιᾶς θέσεως ἐστήριξαν τὴν εὔκολον ἐξασφάλισιν μισθοῦ ἱκανοῦ νὰ ἀνταποκρίνωνται εἰς τὰς δαπάνας τῆς ἐπιδείξεως, τῆς πολυτελείας. Καὶ τὸ σημεῖον αὐτὸ τῆς ἀλογίστου σπαταλῆς ἀπὸ τὸ πενιχρὸν ταμεῖον μιᾶς κόρης, ἡ ὁποία — ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον — ἔχει ἀπείρους ἄλλας οἰκογενειακὰς ὑποχρεώσεις, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ἐλαττώματα τῆς συγχρόνου γυναικός. Διὰ τὸν ὑπαλληλικὸν γυναικεῖον κόσμον ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ ἐργασία εἶνε τὸ μέσον τῆς πληρώσεως ἐγωϊστικῶν καὶ μόνον ἐπιθυμιῶν, φανερώνει, ὅτι ἡ Ἑλληνὶς δὲν ἦτο προπαρεσκευασμένη διὰ τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ὁποίαν ἐπέτυχε διὰ τῆς ἐργασίας. Δὲν ἦτο προπαρεσκευασμένη οὔτε ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν, οὔτε ἀπὸ τὸ σχολεῖον, οὔτε ἀπὸ τὴν ἰδιαιτέραν μόρφωσίν της καὶ ἴσως οὔτε ἀπὸ τὴν ψυχοσύνθεσιν αὐτῆς καὶ τὴν νεοελληνικὴν ἀνατροφήν της. Αὐτὸ τὸ ἀπαράσκευον τὴν κάμει ἀσφαλῶς νὰ παραγνωρίζῃ τὸ καθῆκόν της εἰς τὸ γραφεῖον, νὰ λησμονῇ τὴν ἀξιοπρέπειάν της κάποτε, καὶ πολὺ συχνὰ — ὅπως εἴπαμε — τὸ χρῆμα, τὸ ὁποῖον κερδίζει διὰ τῆς ἐργασίας της, τὸ διοχετεύει εἰς τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ καὶ τὸ μεταβάλλει εἰς κάλτσαν μεταξωτὴν καὶ

πολυτελῆ τουαλέττων. ἡ ὁποία δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὴν κοινωνικὴν θέσιν, τὰς οἰκογενειακάς της ἀνάγκας καὶ τὰς ὑλικάς της δυνάμεις.

* * *

Ἀλλ' ἐὰν ἡ κόρη, ἡ ὁποία, ἀσθενὴς ψυχικῶς, ἐρρίφθη εἰς τὸν στρόβιλον αὐτὸν τῆς ἐργασίας ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι της, λησμονεῖ συχνὰ τὸ καθῆκόν της καὶ τὰς ὑποχρεώσεις της πρὸς ἑαυτήν, ἄραγε ὁ προϊστάμενος ἢ ὁ συνάδελφός της ἦσαν καὶ αὐτοὶ προπαρεσκευασμένοι διὰ νὰ δεχθοῦν πλησίον των τὴν γυναῖκα χωρὶς ὑστεροβουλίαν, χωρὶς μυχίους ἀνδρικοὺς ὑπολογισμούς, χωρὶς ἐνίοτε τὰς παγίδας, τὰς ὁποίας γνωρίζουν νὰ στήνουν εἰς κάθε γυναῖκα, ἡ ὁποία μοιραίως εὑρίσκεται πρὸ αὐτῶν ;

Καὶ εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν δὲν θὰ ἦτο ἔνοχος, δὲν θὰ ἔφερε ἕνα μέρος τῆς εὐθύνης ὁ ἄνδρας, διὰ τὰ σφάλματα καὶ ἰδίως διὰ τὴν τάσιν αὐτὴν πρὸς τὴν πολυτέλειαν τῆς ἐργαζομένης γυναικός ;

* * *

Μήπως ἀκόμη δὲν εἶνε ὑπεύθυνοι οἱ προϊστάμενοι τῶν κρατικῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν διὰ κάθε ὑπηρεσιακὸν σφάλμα της ; Ἐὰν ἐφέροντο πρὸς αὐτὰς μὲ δικαίαν αὐστηρότητα, ἐὰν τὰς ἤλεγχον μὲ ἀμεροληψίαν, ἐὰν τὰς παρηκολούθουν μὲ συναδελφικὴν στοργὴν καὶ ἐβράβευον τὴν ἐργατικότητα καὶ ἐτιμωροῦσαν τὴν ἐπιπολαιότητα καὶ ἀπειθαρχίαν, θὰ ἐβλέπαμεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὴν ὑπαλληλικὴν τάξιν τῆς ἐργαζομένης γυναικὸς νὰ ἐπήρχετο ἡ φυσικὴ ἐκκαθάρισις διὰ τῆς παραιτήσεως ὅλων ἐκείνων, ὅσαι δὲν θὰ ἀπέβλεπον μετὰ σοβαρότητος εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἑνὸς μέλλοντος τιμίου, ἱκανοῦ νὰ ταῖς δώσῃ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ζωῆς.

Παρ' ὅλα ταῦτα ὅμως, ἡ ἀθρόα ἀπομάκρυνσις τῆς γυναικὸς ἀπὸ τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας θὰ ἦτο κοινωνικὸς κίνδυνος διὰ τὸν τόπον. Θὰ ἦτο διὰ τὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία θὰ ἔμενε χωρὶς τὸ στήριγμα τῆς ἐργασίας, ἡ μεγαλειτέρα δυστυχία, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τίποτε δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ τὴν σώσῃ. Καὶ ὁ Μπελίνσκυ λέγει :

«Τί εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ κερδίσῃ ἀπὸ τὴν ζωὴν τῆς γενικότητος ὅταν τὸ ἄτομον πάσχει ;

* * *

Εἶνε βεβαίως βαρὺ τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀνετέθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς οἰκονομικῆς περισυλλογῆς καὶ τῆς περιστολῆς τῶν δαπανῶν. Ἐὰν ὅμως πρόκειται αὕτη νὰ ἐπιφέρῃ πράγματι οἰκονομίας, ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν μὲ τὸ αὐτὸ μέτρον νὰ κρίνῃ καὶ τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα. Ἐὰν δὲν θὰ μείνῃ κανένας ὑπάλληλος εἰς θέσιν περιττήν, τότε μόνον ἂς δείξῃ τὴν ἰδίαν αὐστηρότητα καὶ εἰς τὴν γυναῖκα. Ἔχει ὅμως ἡ ἐπιτροπὴ μίαν ἀκόμη ὑποχρέωσιν. Νὰ ὑψωθῇ ἀπὸ τὸ κοινὸν ἐπίπεδον τῶν ὑποχρεώσεών της. Νὰ φανερώσῃ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐργαζομένην Ἑλληνίδα. Τὸ ἐνδιαφέρον ἄλλως αὐτὸ δέον νὰ ἐκδηλωθῇ κατὰ τρόπον οὐσιαστικώτερον. Μὲ τὸ κῦρος τῆς ἐπισημότητός της νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ Κράτος νὰ ἐνισχύσῃ ἠθικῶς καὶ μορφωτικῶς τὰς ὑπαλλήλους του. Ἡ ἵδρυσις εἰδικοῦ κέντρου μὲ ἐξευγενιστικὸν πρόγραμμα. θὰ ἦτο τὸ προχειρότερον ἐνδεικνυόμενον μέσον. Διαλέξεις μορφωτικαί, συζητήσεις διαφόρων κοινωνικῶν ζητημάτων. ἀναγνωστήριον ἐπαρκῶς πλουτισμένον, μουσικαὶ ἐκτελέσεις. Θὰ εἰμποροῦσαν νὰ ὠθήσουν ποικιλοτρόπως εἰς ἀνώτερον ψυχικὸν καὶ πνευματικὸν ἐπίπεδον τὴν Ἑλληνίδα κόρην. Θὰ ἐμορφώνετο εἰς ἦθος, θὰ ἠσθάνετο νὰ ἀνδρίζεται ἡ ψυχή της. θὰ ἐχαλυβδοῦτο ὁ χαρακτήρ της, θὰ ἐνισχύετο εἰς τὸ καθῆκόν της. Καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον μὲ τὴν εὐφυΐαν της καὶ τὰ ἄλλα φυσικὰ προτερήματά της θὰ καθίστατο ἕνας κόσμος πραγματικὸς διὰ τὴν νεαρὰν κοινωνίαν μας, διὰ τὰς νέας ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς καὶ θὰ εἰργάζετο πλέον μὲ ὀλιγωτέρους κινδύνους εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ ἀνδρός. διότι θὰ ἦτο εἰς θέσιν νὰ τὸν ἀτενίζῃ μὲ εἰλικρίνειαν καὶ ἐμπιστοσύνην καὶ νὰ ἐπισύρῃ τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸν σεβασμόν του. (1)

ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

(1) Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐγράφη πρὸ διμήνου περίπου, ἅμα τῇ ὑποκινήσει τοῦ σχετικοῦ ζητήματος, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐξεδηλώθη μία ἀντιγυναικεία ὑπαλληλικὴ πολεμικὴ καὶ πολὺ πρὶν διαλάμψῃ εἰς τὸ πάνθεον τῶν καταχρήσεων ἡ συμμετοχὴ ὡρισμένης δακτυλογράφου.

ΡΩΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΘΡΥΛΛΟΣ

Μιὰ φορὰ κ' ἕναν καιρὸ σὲ μιὰ μακρυνὴ χώρα ἦταν ἕνας βασιλιᾶς. Κι' αὐτὸς ὁ βασιλιᾶς σὰν παραγέρασε καὶ τέλειωναν οἱ μέρες του, παρὰ πολὺ κακοκάρδισε. «Νά, εἶπε, ὅλα τὰ γνώρισα στὴ ζωή μου καὶ δὲν ὑπάρχει πρᾶμα ποὺ μπορεῖ νὰ τὸ δῇ μάτι ἀνθρώπινο καὶ νὰ μὴν τὸ εἶδα. Ἕνα μονάχα δὲ γνώρισα στὴ ζωή μου. Δὲν εἶδα τὸ Θεὸ καὶ θέλω νὰ τὸν 'δῶ !» Κάλεσε ὅλους τοὺς αὐλικούς, τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς ἱερωμένους καὶ τοὺς πρόσταξε : «Ἂν δὲ μοῦ δείξετε τὸ Θεό, θὰ σᾶς ρίξω ὅλους στὰ κάτεργα καὶ μαῦρο φεῖδι θὰ σᾶς φάῃ». Τοὺς ἔδωκε τρεῖς μέρες διορία. Βαρειὰ πέσανε τὰ λόγια τοῦ Βασιλιᾶ σ' ὅλους μέσα στὸ παλάτι καὶ καρτεροῦσαν τὸν ὅλεθρό τους. Τὴν τρίτη μέρα ποὺ τέλειωνε ἡ διορία—ἦταν μεσημέρι—τοὺς κάλεσε ὁ βασιλιᾶς, μὰ κανένας ἀπὸ τοὺς σοφούς, τοὺς ἱερωμένους καὶ τοὺς αὐλικοὺς δὲν ἄνοιξε τὸ στόμα, κι' ἦταν ἕτοιμη νὰ βγῇ ἀπὸ τὰ χείλη τοῦ βασιλιᾶ ἡ φοβερὴ προσταγή, μὰ ἐκείνη τὴ στιγμὴ

φθάνει ἔξαφνα ἀπὸ τὸν κάμπο καὶ προβάλλει μπροστά του ἕνας βοσκὸς καὶ τοῦ λέει :

— Βασιλιᾶ, ἄσε με νὰ κάνω ἐγὼ ἐκεῖνο ποὺ ἐπιθυμεῖς.

— Καλά, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ βασιλιᾶς. Μὰ κοίτα καλά, γιατὶ κινδυνεύεις τὸ κεφάλι σου.

Ὁ βοσκὸς ἔβγαλε τὸ βασιλιᾶ στὴν πλαγιά, τοῦ ἔδειξε τὸν ἥλιο ποὺ ἔλαμπε καὶ τοῦ εἶπε :

— Κοίτα !

Σήκωσε ὁ βασιλιᾶς τὰ μάτια του ψηλὰ καὶ θέλησε νὰ 'δῇ, μὰ ἡ λάμψη τοῦ ἥλιου τὸν χτύπησε στὰ μάτια, χαμήλωσε τὸ κεφάλι καὶ σφάλιξε τὰ βλέφαρα.

— Τί κάνεις ; εἶπε τοῦ βοσκοῦ· θέλεις νὰ στραβωθῶ ;

— Βασιλιᾶ, λέει τότε ὁ βοσκός, μὰ αὐτὸ εἶν' ἕνα μονάχα ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ. Μονάχα μιὰ μικρὴ ἀχτίδα ἀπὸ τὸ μεγαλεῖο Του, μιὰ μικρὴ γωνίτσα ἀπὸ τὸ φλογερὸ καμίνι τοῦ Θεοῦ. Πῶς θέλεις λοιπὸν νὰ Τὸν ζυγώσῃς καὶ νὰ τὸν 'δῇς μ' αὐτά σου τ' ἀδύνατα δακρυσμένα μάτια ; Ζήτησε νὰ 'δῇς τὸ Θεὸ μὲ ἄλλα μάτια.

Αὐτὸ ἄρεσε τοῦ βασιλιᾶ καὶ εἶπε τοῦ βοσκοῦ :

— Βλέπω πῶς ἔχεις νοῦ κ' ἐχτιμῶ τὴν κρίσι σου. Μὰ θέλω νὰ μοῦ ἀποκριθῇς σὲ μιὰ ἀκόμα ἐρώτησι. Τί ἦταν πρὶν ἀπὸ τὸ Θεό ;

Σκέφθηκε ὁ βοσκὸς καὶ ἀποκρίθηκε :

— Παρακαλῶ νὰ μὴ θυμώσῃς μονάχα, βασιλιᾶ. Μέτρα !

Ὁ βασιλιᾶς ἄρχισε :

— Ἕνα, δύο...

— Ὄχι, ὄχι, τὸν διέκοψε ὁ βοσκός, δὲ μετρᾶς καλά. Ἀρχίνα πρὶν ἀπὸ τὸ ἕνα.

— Καὶ πῶς μπορῶ ν' ἀρχίσω πρίν, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει τίποτα ;

— Σοφὰ μίλησες, βασιλιᾶ. Καὶ πρὶν ἀπὸ τὸ Θεὸ δὲν ἦταν τίποτα.

Αὐτὸ ἀκόμα περισσότερο ἄρεσε τοῦ βασιλιᾶ καὶ εἶπε τοῦ βοσκοῦ :

— Θὰ σοῦ κάνω μεγάλα δῶρα. Μονάχα θέλω νὰ μοῦ δώσῃς ἀκόμα μιὰ τρίτη ἀπόκρισι. Τί κάνει ὁ Θεός.

Εἶδ' ὁ βοσκὸς πῶς μαλάκωσε ἡ καρδιὰ τοῦ βασιλιᾶ καὶ τοῦ εἶπε :

— Καλά, θὰ σοῦ ἀποκριθῶ. Μὰ νὰ μοῦ κάνῃς μιὰ χάρι. Ν' ἀλλάξουμε γιὰ λίγη ὥρα τὰ ροῦχά μας.

Ἔβγαλε ὁ βασιλιᾶς τὰ βασιλικά του φορέματα καὶ τἄβαλε στὸ βοσκό, κι' αὐτὸς φόρεσε τὰ ροῦχα καὶ τὸ δισάκκι τοῦ βοσκοῦ.

Τότε ὁ βοσκὸς ἀνέβηκε στὸ θρόνο, πῆρε στὰ χέρια του τὸ σκῆπτρο, τὸ δείχνει τοῦ βασιλιᾶ ποὺ στεκόταν στὰ πόδια του μὲ τὸ δισάκκι καὶ τοῦ εἶπε :

— Νὰ τί κάνει ὁ Θεός. Τὸν ἕναν ἀνεβάζει στὸ θρόνο καὶ τὸν ἄλλον κατεβάζει.

Καὶ φόρεσε πάλι τὰ παληόρουχά του.

Βυθίστηκε σὲ σκέψι ὁ βασιλιᾶς, μέσα στὴν ψυχή του ἔπεσαν βαθειὰ τὰ λόγια τοῦ βοσκοῦ καὶ, ἔξαφνα σὰ νἄλαμψε ἀπὸ μεγάλη χαρά, φώναξε :

— Νά, τώρα βλέπω τὸ Θεό !

(Λέων Τολστοΐ)

Μεταφρ. Κ. Σ. ΚΟΚΟΛΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΤΑ ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΤΑ ΕΝ ΟΔΗΣΣΩΙ

(1814-1825)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ Γεώργιος Λασσάνης, τὸ πρῶτον τότε ἐμφανιζόμενος ὡς δραματικὸς ποιητὴς ἐξ ἀκραιφνοῦς πρὸς τὸ ἑλληνικὸν θέατρον ἀγάπης, ὑπὲρ οὗ καὶ τὸ πλεῖστον τῆς περιουσίας του διέθεσε μετὰ θάνατον, ἐγεννήθη ἐν Κοζάνῃ τῷ 1796. Σπουδάσας ἐν Γερμανίᾳ, ἐδιωρίσθη καθηγητὴς ἐν τῷ ἑλληνικῷ σχολείῳ τῆς Ὀδησσοῦ, ἔνθα ἐδίδαξεν ἀπὸ τοῦ 1817. Μυηθεὶς εἰς τὰ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας ὑπὸ τοῦ ἀτυχοῦς Γαλάτη, παρῃτήθη τῆς θέσεώς του καὶ ἠκολούθησε τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην ὡς γραμματεύς του, κατόπιν δὲ καὶ ὡς ὑπασπιστὴς του καὶ χιλίαρχος τοῦ Ἱεροῦ Λόχου. Μετὰ τὴν ἐν Δραγατσανίῳ καταστροφὴν συμμετέσχε τῆς τύχης τοῦ Ἀλ. Ὑψηλάντου φυλακισθεὶς ἐν Μούγκατς καὶ Θηρεσιουπόλει μέχρι τοῦ 1828. Ἐλευθερωθεὶς τότε, κατώρθωσε κατόπιν πολλῶν περιπετειῶν νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀγωνιζομένην Ἑλλάδα, νὰ πολεμήσῃ ὑπὸ τὸν Δημήτριον Ὑψηλάντην καὶ νὰ διακριθῇ εἰς τὴν μάχην, ἰδίᾳ τῆς Πέτρας. Μετὰ τὴν κάθοδον τοῦ Ὄθωνος εἰς τὴν Ἑλλάδα διωρίσθη κατ' ἀρχὰς γενικὸς οἰκονομικὸς Ἔφορος

τοῦ νομοῦ Ἀττικοβοιωτίας, κατόπιν δὲ κατέλαβε πλείστας ἀνωτέρας στρατιωτικὰς θέσεις καὶ ἀπέθανε τὴν 5 Ἰουλίου 1870, φέρων τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποστρατήγου.

Ὁ Λασσάνης, πεποιθὼς ὅτι τὸ θέατρον συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς ἐπιτυχίαν τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἵδρυσε διὰ τῆς διαθήκης αὐτοῦ τὸν Λασσάνειον ὀνομασθέντα δραματικὸν διαγωνισμόν, ὅστις ἤρχισεν ἐκτελούμενος ἐπὶ τῆς πρυτανείας τοῦ Θ. Ἀφεντούλη τῷ 1888.

Διὰ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος διαθήκης του ὁ Λασσάνης ἐνεκαθίστα γενικὴν κληρονόμον του τὴν σύζυγόν του Εὐφημίαν τὸ γένος Λιανοσταφίδα, ὑπὸ τὸν ὅρον τὰ μὲν κινητὰ νὰ τὰ διαθέσῃ κατὰ βούλησιν, τὰ δὲ ἀκίνητα νὰ μὴ δύναται οὔτε νὰ τ' ἀπαλλοτριώσῃ, οὔτε νὰ τὰ ἐπιβαρύνῃ, ἀλλ' ἁπλῶς νὰ τὰ νέμεται, μετὰ δὲ τὸν θάνατόν της νὰ περιέρχωνται εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, τὸ ὁποῖον νὰ τὰ ἐκποιήσῃ, ἐκ τῶν τόκων δὲ τοῦ κεφαλαίου του, συμπληρουμένων ἐν ἀνάγκῃ καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ κεφαλαίου, νὰ ἱδρύσῃ τοῦτο δύο ἐτήσια διαγωνίσματα, ἓν πρὸς συγγραφὴν κωμῳδίας, τῆς ὁποίας ἡ ὑπόθεσις «νὰ λαμβάνηται ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκιακοῦ βίου τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ἐθίμων, τῆς ζωῆς τῆς γενεᾶς τῆς Ἑλλάδος, καὶ οὐχὶ κατὰ πιθηκισμὸν ἐξ ἀπομιμήσεως φραγκικῶν κωμῳδιῶν», προσθέτων, ὅτι ὡς μόνην κωμῳδίαν ἐθνικὴν μέχρι τοῦδε θεωρεῖ τὸν «Γάμον τοῦ Κουτρούλη» τοῦ Ἀλεξάνδρου Ραγκαβῆ, καὶ ἕτερον πρὸς συγγραφὴν δράματος, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπόθεσις «νὰ λαμβάνηται ἐκ τῆς χιλιετοῦς περιόδου τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους καὶ τῆς περιόδου τῶν τεσσάρων αἰώνων τῆς τουρκικῆς δουλείας μας, ὡς τύποι δ' αὐτῶν νὰ χρησιμεύσουν ὁ Σαῖξπηρ καὶ ἡ λεγομένη ρωμαντικὴ σχολὴ τοῦ Βίκτωρος Οὐγγώ.»

Καὶ ταῦτα μέχρις ἐξαντλήσεως τοῦ κληροδοτουμένου κεφαλαίου, ὅπερ καὶ ἐξηντλήθη τῷ 1907, ἐπαναληφθέντος τοῦ διαγωνισμοῦ δωδεκάκις. (1)

Τὸ ἔργον δι' οὗ ἐνεφανίσθη ὡς ποιητὴς ὁ Λασσάνης ἔφερεν, ὡς ἐλέχθη, τίτλον : «Ἡ Ἑλλὰς καὶ ὁ Ξένος». Δραματικὰς ἢ ἄλλας φιλολογικὰς ἀξιώσεις δὲν εἶχεν, ἦτο ἁπλῶς φανταστικόν, πλῆρες πατριωτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τρόπον τινα, ὡς λέγει ὁ Π. Χιώτης, «προπαρασκευαστήριον τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως». (2)

Τὰ πρόσωπα τοῦ δράματος εἶναι τρία : Ἡ Ἑλλάς, ὁ περιηγητὴς καὶ ὁ Ἑρμῆς· ταῦτα ὑπεδύθησαν, τὸν μὲν Περιηγητὴν ὁ ἴδιος ὁ συγγραφεύς, τὰ δὲ ἕτερα δύο ὁ Ἀβραμιώτης καὶ ὁ Δρακούλης.

Ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἔργου ἔχει ἐν ὀλίγοις ὡς ἑξῆς : Ὁ περιηγητής, περιπλανηθεὶς ἐπὶ μακρόν, εὑρίσκεται ἐπὶ ἐρήμου τινὸς τόπου, ὅπου συναντᾷ τὴν Ἑλλάδα ἠμίγυμνον, μὲ τὴν κόμην λυτὴν καὶ τὰς χεῖρας καὶ πόδας ἁλυσοδεμένας. Ἔντρομος πρὸ τοῦ θεάματος αὐτοῦ ὁ περιηγητὴς ὀπισθοχωρεῖ.

— «Ἀλλὰ τίς εἶσαι, ὦ ξένε, καὶ ποία ἡ πατρίς σου ;» ἐρωτᾷ ἡ Ἑλλάς.

— «Πατρίς μου εἶναι ἡ Ρωσσία. Ἀλλὰ εἰπέ μου τώρα ποῦ εὑρίσκομαι ;»

— «Τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔδαφος, τὸ ὁποῖον πατεῖς, εἶναι ὁ Ἄρειος Πάγος».

— «Ἀλλὰ σύ, ὦ γύναι, τίς εἶσαι ;»

— «Ἐγὼ εἶμαι... ἄχ ! ἡ δύστηνος, ἡ παναθλιωτάτη Ἑλλάς».

— «Τί ἀκούω ;! Σὺ... ἡ Ἑλλάς ;»

— «Ναί».

Καὶ διὰ μακρῶν διηγεῖται τὰς περιπετείας αὐτῆς, τὰς βασάνους της, τὰ παθήματά της.

— «Λοιπὸν ἄλλο δὲν σὲ μένει, ὦ δύστηνος Ἑλλάς, παρὰ νὰ κατατήκεσαι δίχως παρηγορίαν, δίχως παραμικρὰν ἐλπίδα».

— «Δίχως ἐλπίδα ; Καὶ δὲν εἰξεύρεις, φίλε, ὅτι οἱ Θεοὶ ἔδωκαν εἰς τοὺς δυστυχεῖς μόνην παρηγορίαν τὴν ἐλπίδα ;»

— «Ναί, τὴν ἐλπίδα. Ἀλλ' ἐγὼ ἐννοῶ ἐλπίδα βάσιμον, ἐλπίδα ἡ ὁποία ἔχει τὸν λόγον της καὶ ἀποβλέπει εἰς πιθανὸν σκοπόν».

— «Τοιαύτην βάσιμον ἐλπίδα ἐννοῶ κι' ἐγώ, ὦ ξένε!» φωνᾷ ἡ Ἑλλὰς μειδιῶσα.

— «Πῶς ; Μειδιᾷς ; Μετάδωσε, ὦ Ἑλλάς, μετάδοσε εἰς τὸν φίλον σου τὴν χαράν σου. Δεῖξέ με τὸ κέντρον τῶν ἐλπίδων σου.»

— «Τὸ κέντρον τῶν ἐλπίδων μου, ὦ ξένε, δὲν εἶναι μόνον πιθανόν, ἀλλὰ καὶ βέβαιον. Ἰδὲ τὰ τέκνα μου ταῦτα. Ἰδέ... (τὸν λαμβάνει ἐκ τῆς χειρὸς καὶ τὸν ὁδηγεῖ πρός τι σπήλαιον, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει στήλη τις, ἐφ' ἧς εἶναι κεχαραγμένα τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν εὐεργετῶν τοῦ Γένους, μεθ' ὃ τοῦ διηγεῖται πᾶν ὅ,τι ἔπραξαν μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὰ τέκνα της αὐτά) ...Αὐτοὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀγωνίζονται νὰ συστήσωσι καὶ θέατρον, ὅπου παρασταινόμεν αἱ ὑψηλαὶ ἀρεταὶ τῶν παριαλεῶν προπατόρων των θέλουσι τοὺς κινεῖ εἰς συμπαθητικὴν συναίσθησιν καὶ εἰς μίμησιν... Τέλος αὐτοὶ ἀγωνίζονται νὰ μὲ ἀναστήσωσι».

Εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς τῆς Ἑλλάδος κατέρχεται μέσῳ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν ὁ Ἑρμῆς :

— «Θάρρει, ὦ Ἑλλάς, λέγει. Οἱ Θεοὶ εἰσήκουσαν τὰς δεήσεις σου ! καὶ ἡ βάσκανος τύχη δὲν θέλει κατισχύσει κατ' αὐτῆς, διότι αὐτ' εἶναι ἡ βουλὴ τοῦ οὐρανίου μας πατρός.

» Ἄγγελος αὐτοῦ εἰμ' ἐγώ, κ' ἐστάλην νὰ σὲ φέρω τὰ εὐαγγέλια ! Σὺ δέ, ὦ ξένε, μὴν ἀργοπορεῖς πλέον, ἀλλὰ τάχυνε νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν πατρίδα σου καὶ ἐκεῖ θέλεις ἰδῇ...»

Ἐνταῦθα τελειώνει τὸ δρᾶμα, τὸ ὁποῖον κατ' ἐκείνην τὴν ἑσπέραν συνεκλόνισεν ὁλόκληρον τὸ ἀκροατήριον. Μὲ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς πάντες καὶ ὄρθιοι ἐκάλεσαν ἐπὶ σκηνῆς τοὺς διδάξαντας. Αὐτὸς ὁ φιλέλλην διοικητὴς τῆς Ὀδησσοῦ Κόμης Λανζερὼν συνεχάρη τὸν Λασσάνην «καὶ διὰ τὴν ἔντεχνον καὶ ποιητικοτάτην σύνθεσιν καὶ διὰ τὴν εὐδόκιμον ὑπόκρισιν». Τὸν ἀπερίγραπτον αὐτὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς ἑσπέρας ἐκείνης περιγράφει ὡς ἑξῆς ἐν τῇ μνημονευθείσῃ ἐπιστολῇ του ὁ Θ. Κληματιώτης :

«... Σὲ βεβαιώνω ὅτι οὔτε εἶδα, οὔτε εἴδες ποτὲ τοσον παθαινόμενον θέατρον· τὰ δάκρυα ὅλων ἦσαν πηγὴ λένναος δακρύων φλογερῶν καὶ τὰ στήθη κρατῆρες στεναγμῶν· ἕκαστος ἀκούων τὴν φωνὴν τῆς καρδίας του σύμφωνον μὲ τὰ λεγόμενα. Ἀ ! πῶς οὐδὲ τώρα δὲν δύναμαι νὰ κρατήσω τὸ πάθος μου».

Ἓν ἔτος μετὰ ταῦτα ὁ Λασσάνης, ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Λυσανίου, ἐξέδωσε τὸ ἔργον του ἐν Μόσχᾳ. (3) Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπὸ τῆς αὐτῆς σκηνῆς ἐδόθη παρὰ τῶν αὐτῶν ἠθοποιῶν καὶ ἕτερον ἔργον τοῦ Λασσάνη, ἡ τραγῳδία «Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων», (4) ἡ ὁποία, ἄγνωστον διατί, ὄχι μόνον δὲν ἐξεδόθη, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἐξωφύλλῳ τοῦ ἑτέρου του ἔργου «Ἡ Ἑλλὰς» μνημονεύεται μόνον «τραγῳδία Α... καὶ Α.» (5).

(Ἀκολουθεῖ)

Ν. Ι. ΛΑΣΚΑΡΗΣ

(1) Εἰς τὸν Λασσάνειον διαγωνισμὸν ἐβραβεύθησαν κωμῳδίαι μὲν ἐννέα, δράματα δὲ δέκα, μὴ ὑπολογιζομένων καὶ δύο ἐμφανίσεων, καθ' ἃς ἀντέστη εἰς τὸν πειρασμόν, παρελθὼν χωρὶς βραβεῖα.

Αἱ βραβευθεῖσαι κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ κωμῳδίαι ἦσαν : Δύο τοῦ Π. Ζάννου (Δημάρχου ἐκλογή, Ἀλεποῦ), μία τοῦ κ. Δ. Καμπούρογλου (Τὸ κλειδὶ τῆς κάσσας), τρεῖς τοῦ Μιχ. Ζώρα (Φαινόμενα καὶ πράγματα, Οἱ ἐπαοιζῶται Ρόδα καὶ Ἀγκόθια) δύο τοῦ κ. Τιμ. Ἀμπελᾶ (Οἱ ἀναμορφωταί, Φαῖδ-ὁ-κλὸκ) καὶ μία τοῦ κ. Ν. Σκλιᾶ (Οἱ καρηκομόοντες).

Τὰ βραβευμένα δράματα ἦσαν : Ἓν τοῦ Ἀντων. Ἀντωνιάδου (Ὁ Σκευτέρμπεης), ἓν τοῦ κ. Ἀρ. Προβελεγγίου (Ἡ κόρη τῆς Λήμνου), τέσσαρα τοῦ κ. Π. Δημητρακοπούλου (Εἰρήνη ἡ Ἀθηναία, Θεὸς κελεύει, Ἡ Ἀντωνίνα, Ὁ Πειρατὴς τοῦ Αἰγαίου), δύο τοῦ κ. Ἰωάννου Καλοστύπη (Μαυρίκιος, Λέων Χαμάρετος) καὶ δύο τοῦ κ. Τιμ. Ἀμπελᾶ (Ἡ Σκλήραινα, Ὁ πρίγκηψ τῆς Ἀχαΐας).

(2) Π. Χιώτη, Ἱστορικὰ ἀπομνημονεύματα τῆς Ἑπτανήσου, τόμος ἕκτος, σελ. 287 καὶ 406.

(3) «ΕΛΛΑΣ. προλ[illegible] εἰς τὴν τραγῳδίαν Α.... καὶ Α.... συντεθεῖς παρὰ τοῦ Γεργίδα Λυσανίου, ἐν Μόσχᾳ, ἐν τῷ τυπογραφείῳ Αὐγούστου Σεμένου, 1820.»

(4) Βλέπε Νεοελληνικὴν φιλολογίαν Ἀνδρέου Παπαδοπούλου Βρετοῦ (Μέρος Β', σελ. 296). Ὁ Ἀλ. Ρ. Ραγκαβῆς ἀναφέρει ὅτι ὁ Λασσάνης οὐδέποτε ἀπεπεράτωσε τὸν «Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα», ὅστις ἐμεινεν ἐν σχεδίῳ. (σελ. 139—140).

(5) Ὁ ἐνθουσιασμὸς αὐτὸς διὰ τὸ θέατρον τῶν ἐν Ὀδησσῷ Ἑλλήνων εὗρεν ἀντίκτυπον καὶ ἐν Τεργέστῃ, ὅπου οἱ ἐκεῖ Ἕλληνες ἐφιλοτιμήθησαν νὰ μὴ φανῶσιν ὑποδεέστεροι τῶν ἐν ἄλλαις χώραις ὁμοφύλων των· τούτου ἕνεκα «φιλόμουσα τινὰ μειράκια, μαθηταὶ τοῦ ἐκεῖ Γυμνασίου, μετέφρασαν ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν μίαν τραγῳδίαν, «Τὸν θάνατον τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος», καὶ μὲ θέλησιν καὶ προθυμίαν ὅλων τῶν ἐνταῦθα ὁμογενῶν μας τὴν παρέστησαν κατὰ τὴν 9 Φεβρουαρίου μὲ πολλὴν χαρὰν ὅλων ἡμῶν καὶ κρότον. Τὰς δ' ἀνηκούσας εἰς ἕκαστον τῆς τραγῳδίας πρόσωπον στολὰς ἔλαβον ἀπὸ τὸ κοινὸν θέατρον τῆς πόλεως, τὰς ὁποίας προθυμότατα οἱ ἔφοροι ἔδωκαν, καὶ μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν. Εἰς δὲ τὴν παράστασιν τὰ πρόσωπα εὐδοκίμησαν ὅλα, ἀλλ' εἰς τὸ πάθος καὶ τὴν ἀπὸ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ δράματος ἀπαιτουμένην ἀνάλογον μίμησιν, ἐκροτήθησαν κατ' ἐξοχὴν οἱ ὑποκρινόμενοι τὸν Ἀντώνιον, τὸν Βροῦτον, ὀλίγον δὲ καὶ ὁ τὸν Καίσαρα. Συνῆλθε δὲ πλῆθος θεωρῶν τόσον πολύ, ὥστε τὸ διορισθὲν οἴκημα, ἄλλως εὐρύχωρον, ἐφάνη στενώτατον. Διέπρεπε δὲ μεταξὺ τῶν ἄλλων θεωρῶν ὁ ἐνδοξότατος κύριος Καίσαρ Πελεγρίνης, Ρωσσικὸς Κόνσολος καὶ Ἱππεύς, οἱ ἔφοροι καὶ ἐπίτροποι τῆς ἐνταῦθα κοινότητος τῶν Ρωμαίων, ὁ ἔφορος τῆς Σχολῆς κύριος Προκόπιος Καρτζιώτης καὶ ἄλλοι πάμπολλοι ὁμογενεῖς καὶ ἀλλογενεῖς ἄνδρες καὶ πολλόταται Ἑλληνίδες. Εἰς τὸ τέλος τοῦ δράματος μετὰ κρότου χειρῶν μεγάλου ἔκραξαν πολλὴν ὥραν οἱ θεωροὶ «Εὖγε ! Εὖγε ! Εὖγε !». Τελευταῖον τοὺς παρεκάλεσαν νὰ παραστήσουν καὶ ἐκ δευτέρου τὴν τραγῳδίαν, καὶ εἰς τὰς 16 τοῦ αὐτοῦ τὴν παρέστησαν μὲ περισσοτέραν εὐδοκίμησιν, χειροκροτηθέντες πολὺ περισσότερον. Οἱ δὲ προϋχοντες μετὰ ταῦτα ἔκαμαν ἐμπιλίαν διὰ νὰ ἐνοικιάσουν μὲ συνεισφορὰν ἀργυρίων, οἴκημα μέγα εἰς παράστασιν τοιούτων. Τὴν μεταφρασθεῖσαν τραγῳδίαν μελετοῦν νὰ ἐκδώσωσιν· ἀλλ' ἡ μετάφρασις ἔχει χρείαν νὰ διορθωθῇ εἰς τὸ λεκτικὸν ἀπὸ κάλαμον ἐμπειρότερον.» (Ἐπιστολὴ ἐκ Τεργέστης τοῦ Χριστοδούλου Ἱερόπαιδος, δημοσιευθεῖσα ἐν τῷ «Λογίῳ Ἑρμῇ» τοῦ 1820, ἐν σελ. 263.)

ΕΚΛΙΠΟΥΣΑΙ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΡΔΟΥΝΙΩΤΗΣ

Πρό τινος χρόνου ἀπέθανεν εἰς τὸ Ἄργος, τὴν πατρίδα του, ὁ Δημήτριος Βαρδουνιώτης. Ὑπῆρξε μιὰ ἀπὸ τὰς φωτεινοτέρας φυσιογνωμίας τῆς ἐπαρχιακῆς ζωῆς. Ἀκάματος ἐρευνητὴς τῆς ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἐποχῆς ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὄγκον θαυμαστῆς ἐργασίας ὑψίστης ἐθνικῆς σημασίας. Τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, ἂν ἐστηρίζετο ἐπὶ ἄλλων ἀντιλήψεων, θὰ ἐθεώρει τὸν Δημήτριον Βαρδουνιώτην ἕνα ἐκ τῶν πολυτιμοτέρων συνεργατῶν του. Θὰ μετέβαλε τὸ μετριόφρον μελετητήριον τοῦ ἱστοριοδίφου εἰς ἐπίσημον συγκεντρωτικὸν περιβάλλον τῆς ἱστορικῆς ζωῆς τῆς Πελοποννήσου. Οὕτω θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ δημιουργηθῇ ἐπιστημονικὸν κέντρον εἰς τὸ ἱστορικώτατον Ἄργος ἱκανὸν νὰ διανοίξῃ νέους ὁρίζοντας εἰς τοὺς μελετητὰς τῆς πολλαπλῆς ἐθνικῆς, κοινωνικῆς, οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς ζωῆς τῆς χώρας. Ὁ Βαρδουνιώτης ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐρεύνης ὑπῆρξε κολοσσός. Μὲ τὴν πολλαπλῆν μόρφωσιν, μὲ τὴν ἀπαράμιλλον εὐφυΐαν του, μὲ τὴν ὀξυτάτην ἀντίληψίν του ἀνεζήτησε νὰ ἀνασύρῃ ἀπὸ κάθε πηγὴν ὅ,τι θὰ συνετέλει εἰς τὸν διαφωτισμὸν τοῦ ἱστορικοῦ ἡμῶν παρελθόντος. Τὸ ἔργον τοῦ Βαρδουνιώτου εἶναι πολλαπλοῦν, τὸ ὀλιβερὸν δὲ εἶναι ὅτι μαζῆ μὲ τὸν θάνατόν του ἀνακόπτεται καὶ σταματᾷ ἡ συνέχισις μιᾶς τόσης σπουδαιότητος ἐργασίας. Ποῖος θὰ τὴν περισυλλέξῃ, ποῖος θὰ

τὴν ταξινομήση, ποῖος θὰ τὴν προφυλάξῃ ἀπὸ τὴν φθοράν, ποῖος θὰ τὴν φέρῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ποῖος θὰ τὴν συνεχίσῃ; Ἐφ' ὅσον ἡ Πολιτεία δὲν ἔχθασεν ἀκόμη εἰς τὸ ὕψος τοιούτων ἀντιλήψεων, δὲν θὰ εὑρεθῇ τρόπος ὅπως τὸ κοινωνικὸν ἐνδιαφέρον ἀναπληρώσῃ τὴν στοιχειώδη αὐτὴν ἔλλειψιν κρατικῆς μεριμνης;

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ ΤΩΝ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ

ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ MARIUS ET ARY LEMBLOND

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ ΤΗΣ ΠΑΡΙΣΙΝΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ Η "ΖΩΗ,,

Ἡ Ἑλλάς, ἡ ὁποία συνήθως παραπονεῖται ὅτι τὴν ἐγκατέλειψαν καὶ τὴν ἐλησμόνησαν τὰ ἄλλα ἔθνη, ἐὰν δὲν ἐθεώρει ἀνάξια τῆς προσοχῆς της τὰ ζητήματα τῆς σκέψεως, θὰ ἐγνώριζεν, ὅτι κατὰ τὰς κρισιμωτάτας αὐτὰς στιγμὰς ἔντονος καὶ εὔγλωττος ἀκούεται καθ' ὅλον τὸν κόσμον φωνὴ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ὑποθέσεών της καὶ διὰ τὸν θρίαμβον τῶν δικαίων της.

Παρὰ τὸ πλευρὸν τόσων ἀγνώστων φίλων της, τῶν ὁποίων ἡ θερμὴ συμπάθεια ἐκφράζεται εἰς παλλομένας σελίδας, θὰ ἐθεωρεῖτο ἡ Ἑλλὰς ἀχάριστος ἂν ἀπέμενεν ἀδιάφορος πρὸς τὴν ὀφειλομένην εὐλάβειαν πρὸς δύο Γάλλους ἐκ τῶν πλέον διακπύρων ὑποστηρικτῶν της. Οἱ ἀδελφοὶ Marius καὶ Ary Leblond, ἔχουσιν ἀντιστῇ μεθάρρος εἰς Παρισίους εἰς πᾶσαν ἐκστρατείαν τοῦ τύπου διὰ τῶν σελίδων τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων καὶ διὰ τῆς ἐπιθεωρήσεως ἡ «Ζωή», τὴν ὁποίαν ἀπὸ ἐτῶν διευθύνουσι. «Μάχομαι πάντοτε διὰ τὴν μεγαλειτέραν Ἑλλάδα καὶ ἐπιζητῶ νὰ βαρύνουν εἰς τὴν πλάστιγγα τῆς καινῆς γνώμης τὰ ἄφθαρτα δίκαια τοῦ Ἑλληνισμοῦ». Τοιοῦτοι εἶναι οἱ λόγοι τῶν δύο αὐτῶν πρωταθλητῶν τῆς νεωτέρας φιλολογίας, οἵτινες ἐπέτυχον νὰ ἐπισύρωσι τὴν προσοχὴν τοῦ σοφοῦ καὶ πολιτικοῦ κόσμου, τῶν βιβλίων των καὶ τῶν μυθιστορημάτων των ἐχόντων τὴν ὑψηλοτέραν ἔκφρασιν τῶν μεγάλων ἰδεῶν, αἵτινες ἐξασκοῦν ἐπιρροὴν ὄχι μόνον ἐπὶ ἑνὸς Λαοῦ, ἀλλ' εἰς ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα.

Ὁ φιλελληνισμός των οὗτος, ὅστις δύναται νὰ ὑποστῇ πᾶσαν δοκιμασίαν, ἐξηγεῖται ὅταν πληροφορηθῶμεν, παρεμπιπτόντως, ὅτι ὀλίγον κυανοῦν Ἑλληνικὸν αἷμα ῥέει εἰς τὰς φλέβας των.

Οἱ κύριοι Marius καὶ Ary Leblond ἂς μοῦ συγχωρήσουν ὅτι ἀποκαλύπτω τὸ μυστικό τους.

Γεννηθέντες εἰς τὴν Reunion, συνεπλήρωσαν τὰς ἐξόχους σπουδάς των εἰς τὸ Λύκειον Leconte de Lisle. Ἡ περισσὴ ζωτικότης των τοὺς ἔφερεν εἰς Παρισίους, ἔνθα προηφθύνοντο ὅτι τὸ τάλαντόν των θὰ ἀπεκαλύπτετο μὲ λάμψιν εἰς τὸ γόνιμον πλαίσιον τῆς διανοητικῆς αὐτῆς πηγῆς, ἥτις γοητεύει καὶ σύρει πρὸς ἑαυτὴν κάθε εὐγενῆ ἔμπνευσιν. Τὰ πρῶτα φιλολογικά των δοκίμια ἐγένοντο προθύμως δεκτὰ ἀπὸ τὴν Revue de Paris καὶ τὴν Revue Blanche. Ἵδρυσαν ἔκτοτε ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Gregh Trabieux e.t.e. τὴν Grande France. Εἰς τὰ 1902 ἐφάνη τὸ πρῶτον μυθιστόρημά των οἱ «Ἡ ρ ά λ λ η λ ο ι Β ί ο ι», τὸ ὁποῖον τοὺς ἐξηγρφάλισε τὸ βραβεῖον Concourt, ἐπηκολούθησε δὲ μετ' ὀλίγον τὸ *Zezère*, la *Sarabande*, les *Sortilèges*, les *Contes des Fétiches*.

Ἐν τούτοις τὸ παρατηρητικὸν αὐτῶν δεκμόνιον καὶ ἡ ἀκκαποίητος αὐτῶν αἰσθητικότης ἀπαιτοῦσι νέα στοιχεῖα. Διατρέχουσι τὴν Εὐρώπην, ὁλόκληρον τὴν ἀφρικανικὴν ἤπειρον, τὴν Μαδαγασκάρην, Maurice, τὸ Τρανσβάαλ κ.τ.λ. Τὸ μυθιστόρημα *Ophelia*, θεωρούμενον εἰς τὸ ὕψος ἑνὸς ἀριστουργήματος, μᾶς ἀποκαλύπτει τοὺς μαύρους τῶν Ἰνδικῶν παραλίων. Συνέλαβον τὸν ἦλιγγον τοῦ ἀγνώστου εἰς χιλίους παρακρουστικοὺς σχηματισμούς, οἵτινες διαφεύγουσιν ὑπὸ τὴν φαινομενικὴν ἀκαλήνην τῆς φύσεως ταύτης τοῦ ἰσημερινοῦ.

Κατὰ τὸ 1907, ἐξ μεγάλαι μελέται περὶ τῆς Μαδαγασκάρης δημοσιεύονται εἰς τὴν *Revue de deux Mondes*. Εἰς τὰ 1908 καὶ 1909 ἐκδίδεται *La Pologne Vivante* μὲ μίαν δημοσιογραφικὴν ἐκστρατείαν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν Πολωνικῶν δικαίων εἰς ὅλας τὰς ἐπιθεωρήσεις καὶ τὸν καθημερινὸν τύπον δημοσιεύονται ἄρθρα ὑπὲρ τῆς Ἀνεξαρτησίας τῆς Πολωνίας.

Εἰς τὰ 1910, κατόπιν διαλέξεων ἀπείρων, γενομένων εἰς ὅλας τὰς πρωτευούσας καὶ τὰ κέντρα τῆς Εὐρώπης, ἱδρύθη ἡ Ἐπιθεώρησις *La Vie*, ἡ ὁποία, ὅπως φανερώνει καὶ ὁ τίτλος της, εἶναι ὄργανον, οὗτινος αἱ στῆλαι εἶναι ἀνοικταὶ εἰς πάντας ὅσοι ἔχουν τὴν ἀξίωσιν τῆς ἐλευθέρας ζωῆς. Εἰς ἐκ τῶν ἀδελφῶν Leblond, διαρκοῦντος τοῦ πολέμου, γραμματεὺς τοῦ στρατηγοῦ Gallieni, ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ δημοσιεύσῃ δύο τόμους.
lieni, ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰδημοσιεύσῃ δύο τόμους ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Gallieni ὁμιλεῖ».

Αἱ συλλογαὶ αὗται τῶν σκέψεων καὶ τῶν πολιτικῶν γνωμῶν ἐπροκάλεσαν αἴσθησιν μεταξὺ τῶν λογίων στρατιωτικῶν.

Οἱ ἀδελφοὶ Leblond ἐκτελοῦσι τὸ ὑψηλὸν αὐτὸ εἶδος τῆς προπαγάνδας, τὸ μόνον θετικὸν καὶ μόνιμον, ὅπερ δύναται νὰ παγιώσῃ ἐν ἀποικιακὸν κράτος, διότι στηρίζεται ὄχι εἰς τὴν δύναμιν, ἀλλ' εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ εἰς τὴν πειθὼ διὰ τῆς βαθείας γνώσεως ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων.

Οἱ καρτερικοὶ καὶ νοήμονες ἀγῶνές των συνέτεινον νὰ ἱδρύσωσι τὴν ἐπιβλητικὴν αὐτὴν δύναμιν τῶν μαύρων στρατευμάτων, ἅτινα διαρκοῦντος τοῦ πολέμου ἀπέδειξαν εἰς τὴν Γαλλίαν τὸν ἀΐδιον δεσμόν των.

Ὅπως βλέπομεν, ἡ ἐνεργητικότης καὶ ἡ ζωτικότης τοῦ ταλάντου των δὲν περιορίζεται εἰς μίαν σφαῖραν, εἰς μίαν φυλήν, εἰς ἕνα λαόν. Ἐναγκαλίζεται τὸν κόσμον, βολιδοσκοπεῖ τὴν ψυχὴν τῶν φυλῶν, φέρει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὰ βαθύτερα βάθη της καὶ εἰς τὴν μαγείαν τῶν διακοσμήσεων καὶ τῶν τοπειογραφιῶν μᾶς εἰσάγει εἰς τὴν ἐξωτικὴν ζωὴν διὰ τῶν ἐντόνων καὶ διαυγῶν συγκινήσεων καὶ ὡς ἐκ τούτου σωστικῶν μαθημάτων. Συσσωματοῦν εἰς τὸ πνεῦμα ἡμῶν τὰ ξένα ταῦτα πρόσωπα καὶ ἐκ τῆς ἐπαφῆς ταύτης ἀναπηδᾶ ἡ ἀγάπη, ἡ εὐγενὴς σκέψις, ὁ οἶκτος διὰ τοὺς ἀποκλήρους τούτους, οἵτινες ἀνθίστανται εἰς τὰ σκότη τῆς ἀμαθείας, ἔργον εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἐπεδόθη ἀκόμη ὁ μυστικισμὸς τῶν ἱεραποστόλων μας. Ἔργον ὑψιστον ἁρμονίας καὶ ἀγάπης τοιοῦτον εἶναι τὸ μεγαλειῶδες καὶ ἀτελείωτον ἔργον τῶν ἀδελφῶν Leblond.

Τὸ τελευταῖον αὐτῶν μυθιστόρημα *Ulysse Cafre* εἶναι ἔργον μεγαλειῶδες, εἶναι μία ἰσχυρὰ ἀποκάλυψις τῆς πραγματικότητος, τῆς ψυχῆς τῶν Μαύρων μὲ τὴν συγκινητικὴν ἀφέλειάν των καὶ τὴν σκληρὰν παραφορά των. Εἰς μίαν σειρὰν συγκινητικῶν εἰκόνων, ἥτις πάλλεται ἐκ τῆς ζωῆς τοῦ παραφόρου τούτου Μαύρου μαγείρου, οὗτινος αἱ πρόχειροι καὶ ζωηραὶ ἀπαντήσεις μεταπίπτουν ἐκ τῶν πλέον κωμικῶν εἰς τὰς πλέον τραγικὰς ἐκφράσεις. Εἷς ἱερεὺς παρεμβαίνει καὶ παριστάμεθα εἰς τὸ θαῦμα νὰ ἴδωμεν νὰ θραπετεύῃ ἀπὸ τὰ σκότη καὶ νὰ ὑψοῦται εἰς τὸ χριστιανικὸν ἰδανικὸν ἡ διεστραμμένη ψυχὴ τοῦ Κάφρου τούτου, ἀναγεννηθεῖσα καὶ ἕτοιμος νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν πολιτισμόν μας. Τὸ ἔργον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀπήλαυσα δὶς μὲ τὸ ἴδιον πάντοτε ἐνδιαφέρον, κατευνάζει ἐν ἡμῖν τὴν ταραχὴν τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ τοῦ μίσους, μᾶς δείχνει τὸν ἀληθινὸν δρόμον τῆς ζωῆς, πλουτίζει τὴν καρδίαν μας καὶ τὸ πνεῦμά μας μὲ τὰς ὑψηλοτέρας ἀρετὰς τῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ.

Μακρὰν μιᾶς θορυβώδους ἠχοῦς ἑνὸς τύπου, ἑτοίμου νὰ διακηρύξῃ τὴν ἀξίαν, συνήθως ἀμφίβολον, τῶν διιόντων τὴν δόξαν, οἱ ἀδελφοὶ Leblond μεταχειρίζονται τὸ τάλαντόν των ἐντὸς τοῦ πλαισίου μιᾶς ζωῆς ὑγιοῦς καὶ μετριόφρονος, ἐπιδιώκοντες ἄνευ ἀναπαύσεως τὸν μεγαλειώδη σκοπόν των.

Ἡ Ἑλλὰς ἐλπίζω ὅτι, μνήμων τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπιβουλεύσεων τῶν ἀδελφῶν Leblond, δὲν θὰ χάσῃ τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀμείψῃ δεόντως καὶ ἀξιοπρεπῶς τοὺς ἀκραιφνεῖς αὐτοὺς φίλους της.

ARY RENÉ D'YVERMONT

ΞΕΧΑΣΜΕΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΚΑΙ ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Η

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΡΤΙΝΕΛΗΣ

Ἐξηκοντούτης ἀπέθανεν ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ Κερκύρᾳ τῇ 27 Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1896. Ἐπικήδειον ἐξεφώνησεν ὡραῖον ὁ Φραγκίσκος Δωμένιος καὶ μετὰ ἕνα περίπου μῆνα ὁ διακεκριμένος συμπολίτης μας Μ. Β. Λάνδος ἐδημοσίευσε λαμπρὰς βιογραφικὰς σημειώσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς: Πρῶτος αὐτοῦ διδάσκαλος ἐχρημάτισεν ὁ Ἰταλὸς Ριχάρδος Καζάτης καὶ ὁ Κερκυραῖος Θωμᾶς Γοΐλιος. Ἀκολούθως ἐνεγράφη εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ ἱερου. Καθδυδία, κατόπιν δὲ ἐγένετο μαθητὴς τοῦ Πετριτσοπούλου, οὗ ἡ διδασκαλία τοσοῦτον εὐεργετικὴ ἀπέβη τῇ τότε κερκυραϊκῇ νεολαίᾳ. Ἀκολούθως ἐγένετο μαθητὴς τοῦ Γυμνασίου Κερκύρας καὶ ἔσχε τὸ εὐτύχημα νὰ διδάσκουσι τότε οἱ σοφοὶ Θεαγένης Λιδαδᾶς καὶ Ἰωάννης Οἰκονομίδης. Τῷ 1853, ἀποφοιτήσας τοῦ Γυμνασίου, ἔδειξεν ἔκτακτον πολιτικὸν θάρρος, ὅσπερ κατέστησεν αὐτὸν ἐπίφοβον καὶ ἠνάγκασε τὸν πατέρα αὐτοῦ νὰ τὸν ἀποστείλῃ εἰς Κεφαλληνίαν, ὅπου ἔλαβε μέρος εἰς τὰς ἐπανστατικὰς συζητήσεις τῆς Κεφαλληνιακῆς νεολαίας. Μετὰ δύο μῆνας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν γενέτειραν ἀκραιφνὴς ριζοσπάστης. Ἀποφασίζει ὁ πατήρ του δι' ἀγγλικοῦ ἰστιοφόρου νὰ τὸν ἀποστείλῃ εἰς Ὀδησσὸν ἵνα ἐπιδοθῇ εἰς τὸ ἐμπόριον. Ὁ ζωηρὸς νέος ἠγάπα πολὺ τὴν

πατρίδα καὶ ὡρκίσθη ὅτι παρὰ τὴν πατρικὴν θέλησιν θὰ ἐπανήρχετο διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς αὐτήν.

Διαρκοῦντος τοῦ πλοῦ προσεπάθει νὰ ἀνοίξῃ ὀπὴν ἐν τῷ πλοίῳ ἵνα ὁ πλοίαρχος ἀναγκασθῇ νὰ ἀνακόψῃ τὸν πλοῦν καὶ ἐπανέλθῃ εἰς Κέρκυραν. Ἐννοηθεὶς ὅμως προσεδέθη εἰς τὸν ἱστὸν τοῦ πλοίου, μέχρι τῆς προσεγγίσεως εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀποβιβάσεώς του.

Ἡ ἐπάνοδος αὐτοῦ δυσηρέστησε τοὺς οἰκείους καὶ αὐτὴν τὴν Ἀστυνομίαν, διότι ἦτο πολέμιος τοῦ τότε καθεστῶτος. Στέλλεται ἐξόριστος εἰς τὰ Κύθηρα, ὅπου ἔμεινεν ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας, μελετῶν ὅμως εἰς τὴν λαμπρὰν βιβλιοθήκην τοῦ Βιτσαμάνου καὶ καταγινόμενος εἰς τὴν στιχουργίαν. Ἐπανακάμψας εἰς τὴν γενεθλίαν χώραν μετὰ συγκινήσεως ἔγινε δεκτὸς ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅστις ἐννοήσας τὸ ἀδέσποτον τοῦ χαρακτῆρος τοῦ υἱοῦ του, ἀφῆκεν αὐτῷ ἐλεύθερον τὸ στάδιον, τὸ ὁποῖον ἔμελλε βραδύτερον νὰ δοξασθῇ. Τῷ 1858 ἐνεγράφη εἰς τὴν νομικὴν σχολὴν τοῦ Κερκυραϊκοῦ Πανεπιστημίου. Οὐδέποτε ὅμως ἠθέλησε νὰ ἐξασκήσῃ τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα. Ὅλαις δυνάμεσιν ἦτο ἀφιερωμένος εἰς τὰ πάτρια, ἐρρωμένως ἀγωνιζόμενος διὰ τοῦ στόματος καὶ τοῦ καλάμου ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως τῶν Νήσων μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Τὰ μεγάλα αὐτοῦ αἰσθήματα ἐξετιμῶντο καὶ ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Κερκύρας Ἀθανασίου, οὗ τὸ ἱερὸν ὄνομα χρυσοῖς γράμμασιν ἐνεγράφη εἰς τὰς δέλτους τῆς ἐθνικῆς τῶν Νήσων μας δράσεως. Τὸ ὄνειρον τῶν ὀνείρων τῶν Ἑπτανησίων ἐξεπληροῦτο τὸ 1864· ἔκτοτε ὁ Μαρτινέλης ἀφιερώθη εἰς τὰς μελέτας. Ἀλλ' ἐκεῖνος ὅστις τὸν ἀπέσπασεν ἀπὸ τὴν πολιτικὴν καὶ ἐπανέφερεν αὐτὸν εἰς τὸ φιλολογικὸν στάδιον, ἦτο ὁ μέγας μουσουργὸς Μάντζαρος, ὅστις ἦτο συγγενής, διότι διέκρινε τὰς φυσικὰς ἀρετὰς δι' ὧν ὁ νέος ἦτο πεπροικισμένος. Ὁσάκις ἔγραφε στίχους ἀμέσως τοὺς ἀνεγίνωσκεν εἰς τὸν θεῖον μουσουργόν, ὅστις βεβαίως θὰ τοῦ ἔκαμνε καὶ τὰς παρατηρήσεις, διότι ἦτο καὶ φιλολογικῶς καὶ φιλοσοφικῶς μορφωμένος.

Ὁ Μάντζαρος, γράφων τῇ 8 Φεβρουαρίου τοῦ 1866 πρὸς τὸν Δημήτριον Μαυροκορδάτον, πρώην νομάρχην Κερκύρας, ἰδοὺ τίνι τρόπῳ ἐξεφράζετο περὶ τοῦ Μαρτινέλη: «Μεταξύ μας ἀναφαίνεται μία διάνοια ἀληθινὰ αὐτόματος εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς μετρικῆς ἁρμονίας εἰς τὴν σημερινὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Οὗτος εἶναι ὁ εὐγενὴς νέος κύρ. Γεώργιος Μαρτινέλης, ἀνεψιός μου, ὅστις, νομίζω ὅτι σᾶς εἶναι γνωστός. Οὗτος μὲ τὴν μεγαλειτέραν εὐκολίαν μεταχειρίζεται οἱονδήποτε μέτρον τῆς νεωτέρας γλώσσης, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκφράζει ζωντανὸν ἰδεῶδες, φαντασιῶδες μέν, ἀλλ' ἀληθὲς εἰς τὴν περιπάθειαν, πλούσιον εἰκόνων καὶ ὑψηλῶν νοήσεων καὶ ἴσως κατά τι νέον ὡς πρὸς τὴν φόρμαν. Τὸ σύνολον δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι εἶναι τῆς περιληπτικῆς ἰδέας ὁ ρυθμὸς πάσης συνθέσεώς του. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μὲ ἐκπλήττει πολύ, εἶναι ὅτι οἱ γενικοὶ νόμοι, οἱ ἐξαχθέντες κατὰ τὰς ἐρεύνας μου, περὶ τῆς σχέσεως τῆς μετρικῆς εἰς τὴν ρυθμικὴν τῶν εἰρημένων δύο τεχνῶν τοὺς ἐφαρμόζει χωρὶς νὰ τοῦ ἔκαμα περὶ τούτου λόγον. Τώρα καταγίνεται εἰς ποίημα τιτλοφορούμενον Ἡ Λύτρωσις.»

Ἐξηκολούθει γράφων ὁ Μαρτινέλης, ἀλλὰ δὲν ἐδημοσίευε μόνον εἰς φίλους τὰ ἀνεγίνωσκε. Ἀτυχῶς τὸ 1873 κατεδίκασεν εἰς τὸ πῦρ πάντα τὰ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ποιηθέντα ἔργα του, διότι, ὡς ἔλεγεν, ἤθελε νὰ ὑποβάλῃ τοῦ λοιποῦ τὰ ἔργα του εἰς νέον καλλιτεχνικὸν σύστημα, ἀνάλογον τῆς προόδου του. Λέγω δυστυχῶς, διότι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ποιητικὰ ἔργα τῆς νεότητος ἔχουν μεγαλυτέραν θερμότητα, καθὼς τὰ ἔργα μελέτης σοβαρᾶς εἶναι σοφώτερα προχωρούσης τῆς ἡλικίας.

Ἔγραφεν, ἔγραφεν, ἀλλ' ἦτο ἐν τῇ κοινωνίᾳ μόνον γνωστὸς ὡς πατριώτης. Ὁ Μάντζαρος, ἄλλοι συγγενεῖς καὶ στενοὶ φίλοι εἶχον γνῶσιν περὶ τῆς ποιητικῆς αὐτοῦ ἀξίας καὶ περὶ τῶν πολλῶν του γνώσεων.

Τῷ 1870 ὁ σοφὸς ἱστορικὸς Ἰωάννης Ρωμανὸς ἐδημοσίευσε τὴν μετάφρασιν τοῦ Γρατιανοῦ Τζώρτζη τοῦ Γερμανοῦ Χόπ μετὰ σπουδαιοτάτης προεισαγωγῆς, ἐν ᾗ διακρίνονται αἱ μεγάλαι μεσαιωνικαὶ γνώσεις τοῦ Κερκυραίου ἱστοριοδίφου. Ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ περὶ Μαρτινέλη γράφει τὰ ἑξῆς: «... Ὀφείλω νὰ ἀπονείμω χάριτας πρὸς τὸν ἐμὸν φίλον Γεώργιον Μαρτινέλην, ὅστις μετὰ φιλικῆς φροντίδος ἐπεσπάσησεν εἰς τὴν ὑπογραφικὴν ἐκτέλεσιν καὶ διόρθωσιν τοῦ ὅλου πονήματος καὶ πολλὰς ἔδωκέ μοι καὶ χρησίμους συμβουλάς. Ἀλλά, μυείαν περὶ τοῦ κ. Μαρτινέλη ποιησάμενος, δὲν δύναμαι νὰ περατώσω τὴν παροῦσαν χωρὶς νὰ ἐκφράσω καὶ τὴν ἐμὴν ἀναρέστησιν διότι ὁ εὐφυὴς καὶ ὄντως μουσοφίλητος οὗτος νέος, καίτοι πλουτίσας τὸν ἡμέτερον Παρνασσὸν δι' εὐόσμων καὶ χαριεστάτων ΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΑΝΘΕΩΝ, καταλείπει αὐτὰ ὑπὸ μεγάλης μετριοφροσύνης ἀδημοσίευτα ἐπὶ βλάβῃ τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς ποιήσεως».

Τοῦτο ἦτο ἄριστον διαβατήριον διὰ ἕνα νέον καὶ τοιουτοτρόπως ἡ κοινωνία ἔμαθεν ὅτι ἦτο πεπαιδευμένος καὶ ποιητής.

* * *

Τὸν Μαρτινέλην ἔβλεπον τακτικὰ εἰς τὸ σπουδαστήριον τοῦ Μαντζάρου, διότι ἠτύχησα νὰ ἦμαι ὁ τελευταῖος μαθητής του, καὶ ὄχι μόνον ἀπέκτησα μουσικὰς γνώσεις, ἀλλὰ ἤκουσα καὶ μαθήματα τῆς

αἰσθητικῆς καὶ τῆς σχέσεως τῆς μουσικῆς μετὰ τῆς ποιήσεως. Προσέτι ἔλαβον τὸ μέγιστον εὐτύχημα, ἂν καὶ νεώτατος, νὰ γνωρίσω ἐκεῖ καὶ ἀπάσας τὰς τότε κερκυραϊκὰς προσωπικότητας. Ἀλλὰ μὲ τὸν Μαρτινέλην συνεδέθην μετὰ στενῆς φιλίας ἀπὸ τοῦ 1876, δῆλα δὴ ἀπὸ τοῦ χρόνου, ποὺ ἐδημοσίευσα τὸ πρῶτον τεῦχος τῶν «Βιογραφιῶν τῶν ἐπιφανῶν Κερκυραίων ἀπὸ τῆς Ἁλώσεως τοῦ Βυζαντίου». Ἔκτοτε ἡ εἰλικρινὴς φιλία διετηρήθη ἄνευ οὐδεμιᾶς παρεξηγήσεως. Ἐθαύμαζα τὴν ἀγγελικὴν καρδίαν αὐτοῦ. Ἀφοῦ ἀνεχώρησα ἀπὸ τὴν πατρίδαν μου Κέρκυραν, δι' ἀλληλογραφίας ἐξηκολούθησεν ἡ φιλία μέχρι τοῦ καιροῦ, καθ' ὃν εὑρίσκετο μετὰ τῶν ζώντων. Εἰς τὸ κομψὸν γραφεῖόν του ἀνὰ τὰ βιβλία πολλάκις ἐπέρασα ὡραίας ὥρας καὶ ποτὲ δὲν λησμονῶ τὰς ἀρίστας συμβουλὰς ποὺ μοῦ ἔδιδε καὶ τὰ ὠφέλιμα βιβλία, τὰ ὁποῖα μοὶ ἐδάνειζε πρὸς μελέτην. Χαρακτηριστικὸν ἦτο εἰς αὐτὸν τὸ αἴσθημα τῆς θρησκείας. Πολλάκις τὸν ἤκουσα λέγοντα ὅτι ὁ Ἕλλην πρὸ παντὸς δέον νὰ εἶναι χριστιανὸς διότι ἡ θρησκεία διέσωσε τὸ Γένος. Πατρὶς καὶ θρησκεία ἦσαν τὸ ὄνειρόν του καὶ αὐτὰ τὰ δύο θεῖα ἰδεώδη διαλάμπουν εἰς ὅλα τὰ ἔργα αὐτοῦ, ποιητικὰ ἢ πεζά. Καὶ εἰς αὐτὰ τὰ δεινὰ τοῦ βίου, ἡ θρησκεία εἰς αὐτὸν ἦτο ἡ μόνη ἀνακούφισις, καὶ οὕτως εὐδαίμων ἀνεπαύθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Δημιουργοῦ αὐτοῦ.

* * *

Ὁ Μαρτινέλης ἐνῷ ἐμελέτα φιλοσοφίαν, φιλολογίαν καὶ ἱστορίαν, ἐνίοτε ἐδημοσίευε καὶ πολιτικὰ ἄρθρα. Μεταξὺ τούτων, λέγει ὁ ἀγαπητὸς λόγιος φίλος κ. Λάνδος, ἐνεποίησεν αἴσθησιν τὸ ἐν τῇ «Ἑθνεγερσίᾳ» (ἀρ. 25, Ἰουνίου 10 τοῦ 1867) δημοσιευθὲν πρὸς ὑπεράσπισιν κατὰ τῶν κατηγοριῶν τῆς Κερκύρας τοῦ καθ. Κόμωνου, τὸ ὁποῖον ἐπηνέθη καὶ ἀπὸ τὴν Τεργεσταίαν «Νέαν Ἡμέραν».

Ἔλθωμεν εἰς τὰ δημοσιευθέντα ἔργα αὐτοῦ. Τῷ 1874 τὸ πρῶτον ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν κερκυραϊκὴν «Εὐθύνην» ἐπίγραμμα εἰς τὸν θάνατον τῆς νεαρᾶς Οὐρανίας Μουσοξέδου. Εἰς τὴν ἰδίαν ἐφημερίδα ἐδημοσίευσε τὸν Διακονιάρην. Εἶναι δέκα πεντάστιχα, ἔχοντα τὴν φυσικότητα, τὴν διακρινομένην εἰς τὰς ποιήσεις τοῦ Σολωμοῦ, ὧν τὸ τελευταῖον μᾶς ἐπενθυμίζει

Τὴν καλύβη καὶ τὸν θρόνο
Πῶς ἡ τύχη πέρνει, δίδει.
Μὲν εἰξεύρω· ξέρω μόνο,
Π' ὅποιος κάνει ἐλεημοσύνην
Φίλος εἶναι τοῦ Θεοῦ.

Μεγίστη ἡ ἐντύπωσις, ποὺ τὸ χαριτωμένον τοῦτο ποιηματάκι ἐποίησεν. Ἀπὸ στόματος εἰς στόμα περιηγήθη τὴν Νῆσον. Ἐγένοντο ἀναπτύσσεις εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ Ἀθηνῶν. Κατὰ τὸ 1876 ἐδημοσίευσε τὸ περιπαθέστατον ἐλεγεῖον ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Ἀνδρέου Λενδρινοῦ. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1877 ἔκτακτοι ἔφεδροι ἐπρόκειτο νὰ πληρώσουν τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ πρὸς ἀναίμακτον κατάληψιν τῆς Θεσσαλίας καὶ μέρους τῆς Ἠπείρου. Τότε ὁ Μαρτινέλης ἀποχαιρετᾷ τοὺς συμπολίτας ἐφέδρους διὰ ὡραίου καὶ ἐνθουσιώδους ἀποχαιρετισμοῦ, ποὺ ἐτελέσθη ἀπὸ τοὺς μουσικοδιδασκάλους Διονύσιον Ροδοθεάτην καὶ Σωκρ. Ξένδαν. Ἀκολούθως ἐξέδωκεν ἕτερον περιπαθέστατον ἐλεγεῖον Ζωὴ καὶ Θάνατος. Μᾶς συγκινεῖ Ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ Ἀσώτου, μᾶς διδάσκει Ὁ Χαριτοπαίκτης.

Ἂς ρίψωμεν τώρα ἁπλοῦν βλέμμα εἰς ἔργα ἐκτενέστερα, περὶ τῶν ὁποίων ἅμα τῇ δημοσιεύσει ἐγένετο ἀρκετὸς λόγος.

Τῷ 1874 ἐδημοσίευσεν ἐν Ἀθήναις τὴν σάτυραν: ΛΥΚΙΟΙ ΚΑΙ ΚΟΜΜΑΤΑΡΧΕΣ, εἰς ἣν εἰκονίζει τὰ κακά μας καὶ τελειώνει μὲ τὴν ἑξῆς πικρὰν ἀλήθειαν:

Ξέρω π' ὅλα τὰ πληρώνει
Ὁ ταλαίπωρος λαός,
Ποὺ γιὰ ταῦτα καὶ γιὰ τ' ἄλλα,
Μήτε βῆμα κάνει ἐμπρός.

Τῷ 1878 ἐν Κερκύρᾳ ἐδημοσίευσε τὴν ὠδήν: ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ μετὰ γαλλικῆς μεταφράσεως, ἀφιερωμένην εἰς τὸν πρίγκηπα τοῦ Μαυροβουνίου.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΠΥΡ. ΑΕ-ΒΙΑΖΗΣ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΑΟΥΡΟΥΛΑΣ

Δεν ξέρω ἂν ὁ οὐρανὸς προσέχει εἰς τὴ γῆ. Μὰ ἂν καμμιὰ φορὰ μᾶς πρόσεξε (ἢ τοὐλάχιστο τὴν πρωτη φορὰ ποὺ ἡ ἀνθρώπινη φυλὴ ἄρχισε ν' αὐξαίνῃ), πιστεύω πὼς ἡ Εἱμαρμένη ἔγραψε στὰ αἰώνια βιβλία της:

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΘΑΝΑΙ ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ.

Οὔτε τολμῶ νὰ διαμαρτυρηθῶ γι' αὐτὸ τὸ ρητό, γιατί δεν θάξερα σὲ ποιὸ δικαστήριο νὰ πάγω, πιὸ πολὺ δὲ ποὺ μὲ παρηγορεῖ νὰ τὸ πιστεύω ὠφέλιμο εἰς τὰς τόσας ἄλλας ζωντανὰς γενεὰς τῶν ἀπειράριθμων κόσμων. Ὁπωσδήποτε εὐχαριστῶ ἐκεῖνο τὸ ΠΝΕΥΜΑ ποὺ ἀναμιγνύεται εἰς τὸ σύμπαν τῶν ὄντων καὶ τοὺς δίνει νέα ζωὴ μὲ τὴν καταστροφή τους. Γιατί μὲ τὶς δυστυχίες μᾶς ἔδωσε τοὐλάχιστο τὰ δάκρυα, καὶ τιμώρησε κείνους ποὺ

μὲ τὴν αὐθάδικη φιλοσοφία τους θέλουν νὰ ἐπαναστατήσουν ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινο γένος, καὶ τοὺς ἀρνοῦνται τὰς ἀνεξαντλήτους χαρὰς καὶ τὴ συμπόνια. Ἂν βλέπῃς κανένα λυπημένο νὰ κλαίῃ μὴ κλαψῃς. Sherür! Δὲν ξέρεις πὼς τὰ δάκρυα ἑνὸς πονετικοῦ ἀνθρώπου εἶναι διὰ τὸν δυστυχισμένο πιὸ γλυκὰ ἀπὸ τὴ δροσιὰ πάνου εἰς τὰ μαραμμένα χόρτα;

Ἀχ, Λαουρούλα! Ἔκλαψα μὲ σένα ἐπάνου εἰς τὸ χέρετρο τοῦ φτωχοῦ ἐραστή σου, καὶ θυμᾶμαι πὼς ἡ λύπη μου γλύκαινε τὴν πικράδα τοῦ πόνου σου. Ἔγερνες εἰς τὸ στῆθός μου, τὰ ξανθὰ μαλλιὰ σκέπαζαν τὸ πρόσωπό μου καὶ τὰ δάκρυά σου ἔβρεχαν τὰ μάγουλά μου.

Ἔπειτα μὲ τὸ μαντῆλι σου, μὲ σφόγγιζες, καὶ μαζὶ σφόγγιζες τὰ δάκρυά σου ποὺ ἀπὸ τὰ μάτια κυλοῦσαν εἰς τὰ χείλη σου. — Ἀφημένη ἀπ' ὅλους! — Μὰ ἐγὼ ὄχι! δὲν σ' ἐγκατέλειψα ποτέ.

Σὰν πλανιόσουν ἐξάλλη εἰς τὶς ἔρημες ἀκτὲς τῆς θάλασσας, ἀκολουθοῦσα κλεφτὰ τὰ βήματά σου διὰ νὰ ἠμπορέσω νὰ σε σώσω ἀπὸ τὴν ἀπελπισία τῆς δυστυχίας σου. Ἔπειτα σὲ φώναξα, σὺ μοῦδινες τὸ χέρι καὶ καθόσουν πλάϊ μου.

Εἰς τὸν οὐρανὸ ἀνέβαινεν ἡ Σελήνη καὶ σὺ τὴν κοιτάζες καὶ λυπημένη τραγουδοῦσες — κάποιος ἴσως θὰ τολμοῦσε νὰ γελάσῃ μαζί σου, μὰ κεῖνος ποὺ παρηγορεῖ τοὺς δυστυχισμένους, ποὺ μὲ τὸ ἴδιο μάτι κοιτάζει τὴν τρέλλα καὶ τὴ σοφία τῶν ἀνθρώπων, ποὺ συμπονεῖ τὰ ἐγκλήματά τους καὶ τὰς ἀρετάς τους — ἄκουγεν ἴσως τὴ λυπημένη φωνή σου καὶ σοῦδινε κάποιαν ἀνακούφισι. Οἱ προσευχὲς τῆς καρδιᾶς μου σὲ συνώδευαν. Καὶ ὁ Θεὸς δέχεται τὰς εὐχὰς καὶ τὰς θυσίας τῶν πονεμένων ψυχῶν. — Τὰ κύματα βογγοῦσαν ἀσθενικὰ καὶ ὁ ἄνεμος ποὺ τὰ ρυτίδωνε, τἀπηρωχνε σγεδὸν εἰς τὴν ἀκτὴ ὅπου καθόμαστε. Σὺ στηκωνόσουν στηριγμένη εἰς τὸν βραχίονά μου, πήγαινες εἰς ἐκεῖνο τὸ βράχο ἀπ' ὅπου σοῦ φαίνονταν πὼς θὰ ἰδῇς ἀκόμα τὸν Εὐγένιο, πὼς θ' ἀκούσῃς τὴ φωνή του, τὴ χαρά του, τὰ φιλιά του.

— Τώρα τί μοῦ μένει; φώναζες. Ὁ πόλεμος ἀπομακρύνει τ' ἀδέλφια μου, ὁ θάνατος πῆρε τὸν πατέρα μου καὶ τὸν ἐραστή μου. Ἐγκαταλελειμμένη ἀπ' ὅλους!

Ἂχ! Ὀμορφιά, εὐεργετικὸ πνεῦμα τῆς φύσεως! Ὅπου δείχνεις τὸ συμπαθητικό σου χαμόγελο, παίζει ἡ χαρὰ καὶ σκορπιέται ἡ ἡδονὴ διὰ νὰ διατωνίσῃ τὴ ζωὴ τοῦ σύμπαντος. Ὁποιος δὲν σὲ ξέρει καὶ δὲν σ' αἰσθάνεται εἶναι δυσάρεστος εἰς τὸν κόσμο καὶ εἰς τὸν ἑαυτόν του. Μὰ σὰν ἡ ἀρετὴ σὲ κάνει προσφιλέστερη καὶ οἱ δυστυχεῖς σοῦ πέρνουν τὸ θάρρος καὶ τὸ φθόνο τῆς εὐτυχίας, σὲ δείχνουν εἰς τοὺς θνητοὺς μὲ τὰ μαλλιὰ λυτὰ δίχως τὰ χαρούμενα στεφάνια — ποιός εἶν' ἐκεῖνος ποὺ μπορεῖ νὰ περάσῃ μπροστά σου καὶ νὰ μὴ σοῦ βώσῃ ὄχι ἄλλο ἀπὸ μιὰν ἀνώφελη ματιὰ οἴκτου;

Μὰ ἐγὼ σοῦ πρόσφερα Λαουρούλα τὰ δάκρυά μου, τὸ ἐρημητήριό μου, ὅπου σὺ θ' ἀτρώγες ἀπὸ τὸ ψωμί μου, θὰ ἔπινες ἀπὸ τὸ ποτήρι μου καὶ θὰ κοιμώσουν εἰς τὸ στῆθός μου. Ὅτι κι' ἂν εἶχα! Καὶ μαζί μου ἴσως ἡ ζωή σου, ἂν ὄχι εὐχάριστη, θὰ ἦταν τοὐλάχιστον ἐλεύθερη καὶ εἰρηνική. Ἡ καρδιὰ εἰς τὴ μοναξιά, εἰς τὴ γαλήνη λησμονᾶ σιγὰ-σιγὰ τὴ λύπη της. Διότι ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ἐλευθερία εὐχαριστοῦνται εἰς τὴν ἁπλῆ καὶ ἐρημικὴ φύσι.

Ἕνα φθινοπωριάτικο βράδυ ἡ Σελήνη μόλις φαίνονταν εἰς τὴ γῆ σπάζοντας τὶς ἀχτίδες της εἰς τὰ διάφανα σύννεφα ποὺ τὴν συντρόφευαν, κάποτε τὴν σκέπαζαν καὶ σκόρπια εἰς τὸ ἀπέραντο τ' οὐρανοῦ ἔπερναν τ' ἄστρα ἀπὸ τὸν κόσμο. Ἐμεῖς προσέχαμε στὰ μακρυνὰ φῶτα τῶν ψαράδων καὶ στὸ τραγοῦδι τοῦ γονδολιέρη ποὺ ἔσπαζε μὲ τὸ κουπί του τὴν ἡσυχία καὶ τὴ σιωπὴ τοῦ σκοτεινοῦ βάλτου. Ἡ Λαουρούλα ἐστράφηκε, ἐζήτησε μὲ τὰ μάτια τὸν ἀγαπημένο της, ἐσηκώθηκε καὶ πλανήθηκε λίγο φωνάζοντάς τον. Ἔπειτα γύρισε κουρασμένη ὅπου καθόμουν καὶ κάθησε, τρομαγμένη σχεδὸν ἀπὸ τὴν ἐρημιά της.

Σὰν μὲ κοίταξε νόμιζες πὼς μοῦλεγε: — Θὰ ἐγκαταλειφθῶ κι' ἀπὸ σένα; — Καὶ φώναξε τὸ σκυλάκι της.

Ἐγώ: Ποιός θὰ ἔλεγε πὼς θὰ ἦταν ἡ τελευταία βραδυά ποὺ τὴν ἔβλεπα; Φοροῦσε λευκά. Μιὰ γαλάζια κορδέλλα μάζευε τὰ μαλλιά της, καὶ τρία μαραμένα γιούλια διαπρίνονταν εἰς τὸ λινὸ ποὺ σκέπαζε τὸ στῆθός της. Τὴν συντρόφεψα ὡς τὴν εἴσοδο τοῦ σπιτιοῦ της καὶ ἡ μητέρα της ποὺ ἦλθε νὰ μᾶς ἀνοίξῃ, μ' εὐχαριστοῦσε διὰ τὰς φροντίδας ποὺ ἔπερνα διὰ τὴ δύστυχη κόρη της. Σὰν ἔμεινα μόνος κατάλαβα πὼς μοῦμεινε εἰς τὰ χέρια τὸ μαντῆλί της. — Θὰ τῆς τὸ ξαναδώσω αὔριο, εἶπα.

Τὰ βάσανα ἄρχιζαν ἤδη νὰ μετριάζωνται καὶ ἐγὼ ἴσως — εἶναι ἀλήθεια — δὲν μποροῦσα νὰ σοῦ βώσω τὸν Εὐγένιο, μὰ θὰ ἤμουν δι' ἐσένα ἄνδρας, πατέρας, ἀδελφός. Οἱ διῶχτες συμπολῖται μου ἐπωφελήθηκαν ἀπὸ τοὺς ξένους δημίους καὶ πρόγραψαν αἰσχνήδια τ' ὄνομά μου. Δὲν μπόρεσα Λαουρούλα οὔτε νὰ σ' ἀποχαιρετήσω.

Σὰν σκέφτομαι τὸ μέλλον κλείνω τὰ μάτια διὰ νὰ μὴ τὸ γνωρίσω καὶ τρέμω καὶ ἀφίνομαι μὲ τὴ μνήμη εἰς τὰς περασμένας ἡμέρας, περπατῶ ἐπὶ ὥρα κάτου ἀπὸ τὰ δέντρα αὐτῶν τῶν κοιλάδων, καὶ θυμᾶμαι τὶς θαλάσσιες ἀκτὲς καὶ τὰ μακρυνὰ φῶτα καὶ τὸ τραγοῦδι τοῦ γονδολιέρη. Στηρίζομαι σ' ἕνα δέντρο, σκέπτομαι — Ὁ Θεός μοῦ τὴν εἶχε παραχωρήσει, μὰ ἡ ἀντίθετη τύχη μοῦ τὴν ἄρπαξε! Βγάζω τὸ μαντῆλι της. Δυστυχισμένος ἄπονος ἀγαπάει ἀπὸ φιλοδοξία, μὰ ἡ καρδιά σου, Λαουρούλα, γίνηκε διὰ τὴν εἰλικρίνεια. Στεγνώνω τὰ μάτια καὶ μὲ τὸ βράδυασμα γυρίζω σπίτι.

Τί κάνεις σ' αὐτὸ τὸ διάστημα; Πλανιέσαι εἰς ταῖς ἀκτὲς στέλνοντας προσευχὲς καὶ δάκρυα στὸ Θεό; — Ἔλα! Θὰ μαζέψῃς τοὺς καρποὺς τοῦ κήπου μου. Θὰ πιῇς στὸ ποτήρι μου, θὰ φᾷς ἀπὸ τὸ ψωμί μου, θ' ἀναπαυθῇς στὸ στῆθός μου καὶ θὰ

αἰσθανθῇς πὼς χτυπᾷ, πόσο διαφορετικὰ χτυπάει σήμερα. Σὰν ξαναξυπνήσῃ τὸ μαρτύριό σου καὶ τὸ πνεῦμα θὰ νικηθῇ ἀπὸ τὰ πάθη, θἄρχωμαι πίσω σου διὰ νὰ σὲ βοηθῶ εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου καὶ νὰ σὲ ὁδηγήσω, ἂν χαθῇς, εἰς τὸ σπίτι μου. Μὰ θὰ ἔρχωμαι πίσω σου σιωπηλὰ διὰ νὰ σοῦ ἀφήσω ἐλεύθερη τὴν ἀνακούφισι τῶν δακρύων τοὐλάχιστο. Θὰ εἶμαι δι' ἐσένα πατέρας, ἀδελφός, — μὰ ἡ καρδιά μου — ἂν ἔβλεπες τὴν καρδιά μου! — ἕνα δάκρυ βρέχει τὸ χαρτὶ καὶ σβύνει κεῖνο ποὺ γράφω.

Τὴν εἶδα στὴν ἀκμὴ τῆς νεότητος καὶ τῆς ὀμορφιᾶς της, κι' ἔπειτα, τρελλή, ἔρημη, ὀρφανή. Καὶ τὴν εἶδα νὰ φιλῇ τὰ χείλη τὰ νεκρὰ τοῦ μόνου προστάτη της κι' ἔπειτα νὰ γονατίζῃ μὲ συμπαθητικὴ πρόληψη μπροστὰ στὴ μητέρα της κλαίγοντας, νὰ τὴν παρακαλῇ ν' ἀποφύγῃ τὴν κατάρα ποὺ ἡ δυστυχὴς ἐκείνη μάνα ἔριξε στὴν κόρη της.

Ἔτσι ἡ φτωχὴ Λαουρούλα μ' ἄρεσε στὴν καρδιὰ γιὰ πάντα τὸν οἶκτο γιὰ τὶς δυστυχίες της. Πολύτιμη κληρονομιά, ποὺ θἄθελα νὰ μοιραστῶ μὲ σᾶς ὅλους, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν μένει ἄλλη παρηγοριὰ ἀπὸ τὴν ἀγάπη καὶ τὸ κλάμμα πρὸς τὴν ἀρετή. Σεῖς δὲν μὲ ξέρετε, μὰ ὁποιοι κι' ἂν εἶσθε, εἴμεθα φίλοι. Μὴν μισεῖτε τοὺς εὐτυχισμένους, μόνο νὰ τοὺς ἀποφεύγετε.

Ἀπὸ τὴν ἀνέκδοτη μετάφρασί μου τοῦ μυθιστορήματος: Οἱ τελευταῖες ἐπιστολὲς τοῦ Ἰακώβου Ὄρτη, τοῦ Οὔγου Φωσκόλου.)

ΜΑΡΙΕΤΤΑ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

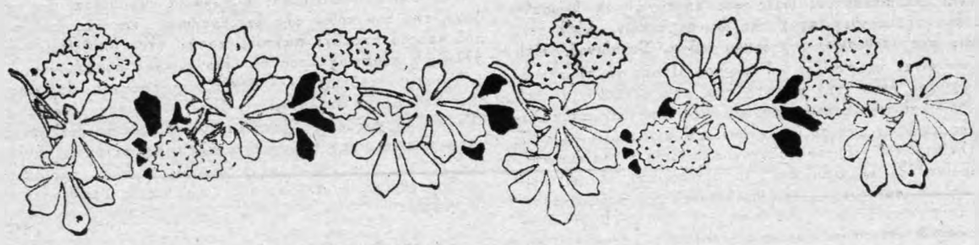

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΜΙΑΡΚΑΣ

Ὁ κ. Ν. Πετιμεζᾶς-Λαύρας, ὁ ὁποῖος τόσα θαυμάσια ποιητικὰ δείγματα μᾶς ἔδωκεν ἕως τώρα, ἐξέδωκε πρὸ ἡμερῶν, εἰς τόμον κομψόν, ἀπὸ τὰ «Τσιγγάνικα Τραγούδια» τοῦ Richepin «Τὰ Τραγούδια τῆς Μιάρκας». Ὁ κ. Πετιμεζᾶς κατώρθωσε νὰ περικλείσῃ μέσα εἰς τὴ μετάφρασί του, ὅλη τὴ χάρι, τὴ δροσιὰ καὶ τὸ πάθος τοῦ πρωτοτύπου καὶ νὰ προσφέρῃ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν δημόσιον ἕνα ἔργον ἀξιόλογον χωρὶς ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν δύναμιν καὶ τὸ βάθος τῶν ποιημάτων τοῦ Richepin.

Δεῖγμα ἐκλεκτὸν προσφέτει ἡ «Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρησις» εἰς τοὺς ἀναγνώστας της ἀναδημοσιεύουσα τοὺς κάτωθι στίχους.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΟΥΛΑΣ ΜΙΑΡΚΑΣ

Γιννιέται ἡ Μιάρκα· ἡ Μιάρκα μεγαλώνει.
Μαθαίνει· καὶ τὸν Ἔρωτα ἀπαρνιέται.
Φυλάγεται· καὶ φεύγει· καὶ πλανιέται.

Κ' ἦταν μικρούλα ἡ Μιάρκα, χελιδόνι,
καὶ στὸ κλουβὶ τὸ κλείσανε μὲ βία.
Δὲ ζοῦν τὰ χελιδόνια στὰ κλουβιά.

Μιὰ μέρα ἀγέρι φύσηξε κι' ἀνοίγει
τὴν πόρτα τοῦ κλουβιοῦ, καὶ φεύγει πάλι
τὸ χελιδόνι στὴν ἀνεμοζάλη.

Τί ἐλεύτερη καὶ τί ὤμορφη εἶνε ἡ μπόρα;
Ἔχει τὰ μαῦρα νέφη γιὰ μαλλιὰ
καὶ χάλκινη, σπιθόβολη ματιά.

Μὴν κλαῖς ἔμπρὸς στ' ὁλάνοιχτο κλουβί·
Τὸ χελιδόνι εὐτυχισμένο πάει·
Ἔχει φτερά· τάχει γιὰ νὰ πετάει.

Πετάει μέσα στὸν τάραχο τ' ἀνέμου
στὴν τύχη ὅπου τὸ πάει τ' ἄγριο δρολάπι.
Πόντα στὴ λευτεριὰ καὶ στὴν ἀγάπη.

Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ-ΛΑΥΡΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ

ΘΕΑΤΡΑ

Όλη ἡ πρωτότυπος παραγωγὴ τῶν Ἑλλήνων θεατρικῶν συγγραφέων ἐδόθη τοὺς δύο αὐτοὺς μῆνας Αὔγουστον—Σεπτέμβριον, εἰς τὰ θέατρα τῆς Κας Μαρίκας Κοτοπούλη καὶ τῆς Κας Κυβέλης Θεοδωρίδου. Εἰς τὸ θέατρον τῆς κ. Κοτοπούλη ἐδόθησαν τὸ «Ψέμμα καὶ πάλιν ψέμμα» τοῦ κ. Συναδινοῦ καὶ «Τὸ Πουλὶ τῆς Νύχτας» τοῦ κ. Μπαστιᾶ. Εἰς τῆς κ. Κυβέλης «Οἱ Γειτόνισσες» τοῦ κ. Χόρν, «Μία Νύχτα μία Ζωή» τοῦ κ. Μελᾶ καὶ ἡ «Τρίμορφη Γυναῖκα» τοῦ κ. Γρ. Ξενοπούλου.

Ψέμμα καὶ πάλιν ψέμμα : Τὸ ἔργον τοῦ κ. Συναδινοῦ **βασίζεται εἰς ἕνα γνωστὸν παλαιὸν διήγημα, κατὰ τὸ ὁποῖον κάποιος ἐστοιχημάτισε νὰ λέγῃ τὴν ἀλήθεια ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρες ὧρες καὶ ἐπέτυχε νὰ θεωρηθῇ πολὺ πρὸ τῆς προθεσμίας αὐτῆς ὡς παράφρων. Αὐτὴ εἶνε ἡ βάσις τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἔργου τοῦ κ. Συναδινοῦ.** Ἐπὶ ἓξ μόνον ὥρας ἀποφασίζει ὁ Γεώργιος Μαρῆς νὰ πῇ τὴν ἀλήθειαν, καὶ χάνει τὴν μνηστή του, τὴν κληρονομία τοῦ θείου του καὶ τοὺς φίλους του, εἰς τοὺς ὁποίους ἀποκαλύπτει τὶς ἀπιστίες τῶν συζύγων των, καὶ κινδυνεύει νὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθεια καὶ εἰς τὸν σύζυγον τῆς ἰδίας του ἐρωμένης, ἐὰν ἐκείνη δὲν ἐπρολάμβανε νὰ μετακινήσῃ τὸν ὡροδείκτην καὶ νὰ συντομεύσῃ τὴν προθεσμίαν τοῦ στοιχήματος. Αὐτὴ ἐν συντομίᾳ εἶνε ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἔργου. Ἔχει κίνησιν, κωμικὰ ἐπεισόδια, ζωηρὸ διάλογον καὶ προκαλεῖ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὸν ἀδίαστον γέλωτα τῶν θεατῶν. Ἀλλὰ εἰς τὴν τρίτην πρᾶξιν ἡ ἀποκάλυψις τῶν τεσσάρων ἐκείνων συζύγων, τῶν ἀλληλοαπατουμένων φέρει κάποιαν στενοχωρίαν εἰς τὸν θεατὴν εἰς βάρος ἔργου σημειώσαντος τόσην ἐπιτυχίαν.

Ἡ Γειτόνισσες» : Ὁ κ. Χόρν μὲ τὸ ἔργον του αὐτὸ ἠθέλησε νὰ μᾶς δώσῃ μιὰ ἠθογραφία. Ἀλλὰ «Ἡ Γειτόνισσες» δὲν δύνανται νὰ διεκδικήσουν τὸν χαρακτηρισμὸν αὐτόν. Ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἔργου εἶνε ἡ ἑξῆς : Κάποιος ἀποτυχημένος καλλιτέχνης συζεῖ μὲ μιὰ γυναῖκα τοῦ καφὲ σαντάν, ἡ ὁποία ὅμως ζητεῖ νὰ λησμονήσῃ τὸ παρελθόν καὶ νὰ ζήσῃ τίμια μὲ τὸν ἄνδρα ποὺ ἀγαπᾷ. Ἀλλὰ αὐτὰς τὰς ἀγαθὰς προθέσεις τὰς καταστρέφουν οἱ μοχθηρὲς γειτόνισσες μὲ τὸ κουτσομπολιό τους. Τὸ ἔργον παίζεται σὲ μιὰ γειτονιὰ κάτω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολι καὶ γύρω ἀπὸ μιὰ βρύση χύνεται ὅλο τὸ φαρμάκι ἐναντίον τῆς Μέλπως τῆς καφεσαντανίστρας.

Ὁ κ. Χόρν ἠθέλησε μὲ τὸ ἔργον του νὰ μᾶς δείξῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀσυνειδήτου κακολογίας. Ἀλλὰ δὲν τὸ κατορθώνει, διότι ὑπάρχει πολὺ τὸ ἀφύσικον, τὸ ὑπερβολικὸν καὶ ἐξεζητημένον μέσα εἰς τὰς σκηνὰς τοῦ ἔργου. Καὶ εἶνε ἀφύσικες ἡ κακολογίες ποὺ πετοῦν οἱ γείτονες ἐμπρὸς εἰς τὸν ἄνδρα τῆς Μέλπως, αἱ ὕβρεις ποὺ τῆς ρίπτουν κατὰ πρόσωπον μέσα εἰς τὸ σπίτι της, χωρὶς νὰ παύσῃ νὰ θεωρῆται καὶ ἡ σκηνὴ τῆς βρύσης ξένη πρὸς τὰς ἀθηναϊκὰς συνηθείας τῆς συνοικίας. Ἐν τούτοις, παρ᾽ ὅλα ταῦτα, τὸ ἔργον τοῦ κ. Χόρν ἔχει πολὺ ἐνδιαφέρον, καὶ τὸ Ἀθηναϊκὸν κοινὸν τὸ παρηκολούθησεν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν παραστάσεων ἀπὸ τὸ Κυβέλειον θέατρον.

Μιὰ νύχτα, μιὰ ζωή : Τὸ νέον κοινωνικὸν ἔργον τοῦ κ. Μελᾶ τὸ ἐπερίμεναν μὲ πολλὴν ἀνυπομονησίαν ὅλος ὁ ἐνδιαφερόμενος ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεάτρου κόσμος. Ἡ ὑπόθεσις περιστρέφεται εἰς τὴν αἰωνίαν κοινωνικὴν πληγὴν τῆς οἰκονομικῆς ἀνάγκης ποὺ γίνεται πρόξενος κάθε ἐξευτελισμοῦ καὶ κάθε ταπεινώσεως, καὶ πολλάκις καὶ ἀτιμίας. Μία κόρη πτωχή, ἡ ὁποία ἀγαπᾷ ἐπίσης ἕνα πτωχὸν νέον, βιάζεται ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν της νὰ ὑπανδρευθῇ ἕνα πλούσιον ἔμπορον ποὺ τὸν ἀντιπαθεῖ, διότι δι᾽ αὐτοῦ τοῦ γάμου θὰ ἐσώζετο ὁ πατέρας της, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑπεξαιρέσει ἕνα ἀρκετὰ μεγάλο ποσὸν ἀπὸ τὴν ἑταιρείαν, εἰς τὴν ὁποίαν εἰργάζετο ὡς ταμίας. Ἡ Φανὴ — ἡ ἡρωὶς τοῦ ἔργου — ὅταν μανθάνει τὴν καταστροφὴν ἡ ὁποία περιμένει τὸ σπίτι της, προτιμᾷ νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν προϊστάμενόν της — διότι καὶ αὐτὴ εἰργάζετο ὡς δακτυλογράφος εἰς κάποιο γραφεῖον — καὶ νὰ σώσῃ μὲ τὸ χρῆμα ποὺ τῆς δίδει ὁ πλούσιος ἐραστὴς τὸν πατέρα της ποὺ κινδυνεύει.

Ὁ κ. Μελᾶς θέλει ἀσφαλῶς διὰ τοῦ ἔργου αὐτοῦ νὰ τονίσῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου, καὶ πρὸ πάντων τῆς γυναίκας. Διότι ἡ ἐλευθερία αὐτὴ ὤθησε τὴ Φανὴ νὰ προτιμήσῃ μίαν ἀτιμίαν ἀπὸ ἕναν ἔντιμον ἀλλὰ ἀντιπαθητικὸν γάμον. Αὐτὸ βεβαίως ἀπὸ τὴ σημερινὴ κοινωνία εἰμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς πρᾶγμα ὄχι εὐκολονόητο. Ἀλλὰ τοὐλάχιστον διὰ τὴν γυναικείαν ἀντίληψιν ὁ κ. Μελᾶς διὰ τῆς **Φανῆς του ἔδειξε ὅτι καὶ ἡ γυναῖκα ἔχει μέσα εἰς τὴν ψυχή της τὸν πόθον τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς διαθέσεως τοῦ ἑαυτοῦ της ὄχι πάντοτε κατὰ τὰς ὑποδείξεις** τῶν ἄλλων ἢ σύμφωνα πρὸς τὰ οἰκογενειακὰ συμφέροντα.

Τὸ ἔργον τοῦ κ. Μελᾶ στηρίζεται πάντοτε ἐπὶ τῆς ἰδίας βάσεως ἣν ἀκολουθεῖ εἰς ὅλα του τὰ ἔργα ὁ ἐπιφανὴς Ἕλλην συγγραφεύς. Σφικτοδεμένο, ἄρτιο, μὲ διάλογο δυνατό, κλείνει μέσα του πολλὰς ἀληθείας, αἱ ὁποῖαι ἂν δὲν εἶνε νέαι, ἢ πρωτότυποι, εἶνε ὅμως ἐξ ἐκείνων, τὰς ὁποίας δὲν ἐσυνηθίσαμε ν᾽ ἀκοῦμε ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας θεατρικοὺς συγγραφεῖς.

Ἡ Τρίμορφη Γυναῖκα : Καὶ ὁ κ. Ξενόπουλος μὲ τὸ ἔργον του αὐτὸ μᾶς φέρει εἰς τὴν σκηνὴν τὴν κόρην ποὺ ζῇ βίον τρελλόν, ἐλεύθερον, ὁ ὁποῖος βαθμηδὸν τὴν φέρει εἰς τὴν ἐξαχρείωσιν. Ἡ Νίτσα Γαζέλη ἐσπούδασεν εἰς τὴν Ἑλβετία. Ὅταν ἐπέστρεψε ἐδῶ ἠθέλησε νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς ἰδέας τῆς ἐλευθερίας τῆς γυναίκας εἰς τὴ ζωή της. Ὅπως ἦτο φυσικὸν ἡ παράξενη αὐτὴ ζωὴ δημιουργεῖ παρεξηγήσεις, ἐπεισόδια, τὰ ὁποῖα ὀλίγον κατ᾽ ὀλίγον βαρύνουν τὴ ζωὴ τῆς Νίτσας Γαζέλη καὶ τὴν παρασύρουν εἰς τὸ ἀδιέξοδον. Εἰς τὸ τέλος ἕνας ἔρως παράξενος, ἔρως τηλεπαθείας, τὴ σώζει ἀπὸ τὸν κατήφορο καὶ τὴν κάμει σύζυγον τοῦ Κλεάνθη, ἀνδρὸς ἐξαιρετικοῦ, ὁ ὁποῖος παραβλέπει ὅλες τὶς πράξεις τῆς ἀγαπημένης κόρης. Ὁ κ. Ξενόπουλος εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ καταδικάζει τὴν ἐλευθερίαν τῆς γυναικός. Διότι μιὰ κόρη μορφωμένη, ὅπως ἡ ἡρωίς του, ἡ ὁποία πέφτει τόσον χαμηλὰ — ἐρωτοτροπεῖ χονδροειδῶς καὶ μὲ ἕνα μάγκα τῆς γειτονιᾶς της ἀκόμη — δὲν εἰμπορεῖ νὰ εἶνε οὔτε μορφωμένη, οὔτε ἀξιοπρεπής, οὔτε ὑπερήφανη. Διότι, ἐὰν ἡ Φανὴ τοῦ κ. Μελᾶ ἔκαμε τὸ βῆμα ἀτιμίας χάριν μιᾶς ἀνάγκης οἰκογενειακῆς, τὴ ΝίτσαΓαζέλη τί τὴν ἠνάγκαζε νὰ γίνεται τὸ θῦμα τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου ἀσυνειδήτου ; Ἂν πρόκειται ἡ γυναῖκα νὰ χρησιμοποιῇ τὴν ἀνεξαρτησία της ὅπως ἡ Νίτσα Γαζέλη, τότε θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ καθήσῃ εἰς τὸ σπίτι της καὶ νὰ μὴ σκεφθῇ ποτὲ διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου.

Ὡς σκηνικὸν ἔργον, ἡ «Τρίμορφη Γυναῖκα» εἶνε ἀπὸ τὰ καλλίτερα τοῦ κ. Ξενοπούλου. Ἡ κ. Κυβέλη ἐδημιούργησεν ἕνα τέλειον τύπον ἀπερισκέπτου κόρης.

Τὸ Πουλὶ τῆς Νύχτας. : Καὶ τὸ ἔργον τοῦ κ. Μπαστιᾶ περιστρέφεται σχεδὸν εἰς τὴν ἴδια ὑπόθεσι. Τὴν ἀπώλεια τῆς κόρης. Εἶνε ὅμως ἴσως περισσότερον δικαιολογημένη ὅταν ἕνα νέο κορίτσι ὀρφανὸ κ᾽ ἔρημο εὑρίσκεται εἰς τὰ Πειραϊκὰ καταγώγια καὶ δὲν ἔχει ποῦ νὰ στηριχθῇ. Ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως τὸ «Πουλὶ τῆς Νύχτας» ἔχει πολλὰς ἐλλείψεις. Ἀλλ᾽ αὐτὸ δὲν ἀποκλείει τὰς ἐλπίδας ὅτι ὁ συγγραφεύς του θὰ μᾶς δώσῃ ἀσφαλῶς μιὰ μέρα ἄρτια ἔργα εἰς τὴν Ἑλληνικὴ σκηνήν.

Παπαϊωάννου : Μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν ἐπαίχθη εἰς τὸ θέατρον τοῦ κ. Παπαϊωάννου ἡ ὀπερέττα «Δυὸ γιὰ μιά». Ὁ συνθέτης Ζίλμπερτ εἰς τὴ μουσικὴ του ἔργου αὐτοῦ, ἐὰν δὲν ὑπῆρξε ἀνώτερος τῆς «Κάτιας», διετήρησε ὅμως τὴν αὐτὴν ζωηρότητα καὶ τέχνην εἰς τὰς μουσικάς του ἐμπνεύσεις. Ἡ Δὶς Καψάνη, ὡς ἡρωὶς τῆς ὀπερέττας, εἶνε πράγματι χαριτωμένη.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Λίαν προσεχῶς ἡ Ἐκδοτικὴ Ἑταιρεία τῆς Γαλλίας φέρει εἰς φῶς μεγαλειῶδες ἔργον τοῦ σπινθηροβόλου συγγραφέως κ. J. H. Rosny jeune μὲ τὸν τίτλον «Ἡ περιπαθὴς αὐλική». Οἱ παγκόσμιοι φιλολογικοὶ κύκλοι ἀναμένουσι μὲ ἀδημονίαν τὴν ἐμφάνισιν τοῦ βιβλίου τούτου, τὸ ὁποῖον, λέγουσιν, ὅτι εἶναι μία ἀποκάλυψις τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ συγγραφέως κ. Rosny, οὗτινος ἡ πνευματικὴ συγγένεια πρὸς τὸν Anatole France ἀπεδείχθη τοσοῦτον στενή.

Κατὰ πληροφορίας ἐκ Παρισίων, ὁ πολυμαθὴς φιλέλλην κ. Alex. Mercereau, ἱδρυτὴς τοῦ Πανεπιστημίου τὸ ὁποῖον φέρει τὸ ὄνομά του, προτίθεται νὰ ἀφιερώσῃ σειρὰν φιλολογικῶν ἑσπερινῶν διαλέξεων διὰ νὰ γνωρίσῃ εἰς τὴν Γαλλίαν τὰ ἔργα τῶν Ἑλλήνων συγχρόνων ποιητῶν, κατὰ μετάφρασιν τοῦ συναδέλφου καὶ φίλου ἡμῶν κ. Α. Παρθένη, γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον D'Yvermort. Ἐξ ἄλλου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Mercereau ὡρίσθησαν διαλέξεις διὰ τὰ ἔργα τῶν καλλιτέρων Ἑλλήνων συγγραφέων, ἀπὸ φημισμένους καλλιτέχνας τῆς ὑψηλῆς θεατρικῆς Παρισινῆς σκηνῆς, οἵτινες θ᾽ ἀναλύσωσι τὰ ποιήματα καὶ θὰ ἑρμηνεύσωσι τὰ δραματικὰ ἔργα τῶν ἀρίστων ἐκ τῶν συγγραφέων μας. Ἤδη ἤρχισαν ἑρμηνευόμενα τὰ ἔργα τοῦ κ. Σπύρου Μελᾶ.

Ποικιλη Σελις

ΘΑΝΑΤΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἀπέθανεν ὁ Ἰωσὴφ Κόνραντ, ὁ γνωστὸς μυθιστοριογράφος.

Οὗτος ἐγεννήθη «κάπου στὴν Πολωνία» τὸ 1857 καὶ θὰ παραμείνῃ ἀσφαλῶς πάντοτε ὡς ἡ ἐκπληκτικωτέρα φυσιογνωμία εἰς τὴν ἀγγλικὴν λογοτεχνίαν. Τὸ πραγματικόν του ὄνομα ἦτο Ἰωσὴφ Κονράδος Κορζενιόβσκη καὶ ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ τὴν γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν κατόπιν ἐχειρίσθη μὲ τὴν πλέον ζηλευτὴν τελειότητα τέχνης, ὅταν ἦτο ἤδη ὥριμος ἀνήρ.

Ἐσπούδασεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Κρακοβίας καὶ ἐγνώριζε τὴν Πολωνικήν, τὴν Γερμανικήν, τὴν Γαλλικὴν καὶ τελευταίαν τὴν Ἀγγλικήν, τὴν ὁποίαν καὶ ἐξέλεξεν ὡς γλῶσσαν διὰ νὰ γράψῃ εἰς αὐτὴν τὰ ὑπέροχα ἔργα του.

Ὁ Κόνραντ δὲν ἦτο γνωστὸς εἰς τὸ πολὺ κοινόν, ἀλλ᾽ ὅσοι τὸν διαβάζουν καὶ τὸν μελετοῦν, τὸν θεωροῦν ὡς μίαν ἀπὸ τὰς δόξας τῆς ἀγγλικῆς φιλολογίας. Τὸ γνωστότερόν του ἔργον εἶναι ἡ «Τύχη». Κατόπιν ἔρχονται ὁ «Νοστρόμος», ὁ «Τυφών», ἡ «Νεότης», ὁ «Μυστικὸς πράκτωρ».

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΑΜΛΕΤΟΣ

Ὁ κ. Γουλιέλμος Πὼλ ἔδωκε τελευταίως εἰς τὴν Ὀξφόρδην μίαν παράστασιν ἑνὸς δράματος, καλουμένου «Ἀδελφοκτονία τιμωρουμένη, ἢ Ἄμλετος, Πρίγκηψ τῆς Δανίας».

Τὸ ἀνωτέρω δρᾶμα ἔχει περίεργον ἱστορίαν. Πάντοτε τὸ ἐνδιαφέρον ἦτο μέγα περὶ τῆς πρώτης ἐκδόσεως τοῦ «Ἀμλέτου», ὁπόθεν ὁ Σαίξπηρ ἠρύσθη τὴν ὑπόθεσιν διὰ τὸ ἰδικόν του ἀριστούργημα, ἀλλὰ οὐδὲν ὑπάρχει γνωστὸν ἀντίτυπον αὐτῆς. Τὸ ἀνωτέρω δρᾶμα «Ἀδελφοκτονία τιμωρηθεῖσα» εἶναι μία ἑρμηνεία τοῦ ἀρχικοῦ «Ἀμλέτου», τὸν ὁποῖον ἀγγλικοὶ θίασοι συνήθιζαν νὰ παίζουν, ὅταν περιώδευαν εἰς τὴν ἠπειρωτικὴν Εὐρώπην.

Τὸ χειρόγραφον διετηρήθη γερμανιστὶ εἰς τὴν Δρέσδην, (τὴν ὁποίαν εἶναι γνωστὸν ὅτι εἶχεν ἐπισκεφθῆ εἷς ἀγγλικὸς θίασος ἀκριβῶς ὅταν εἶχε παιχθῆ διὰ πρώτην φορὰν ὁ «Ἄμλετος» εἰς Λονδῖνον) καὶ τὸ δρᾶμα, τὸ ὁποῖον ἀνεβίβασεν ἐπὶ σκηνῆς ὁ κ. Πώλ, εἶναι μετάφρασις τοῦ γερμανικοῦ κειμένου.

Σχεδὸν πάντες οἱ χαρακτῆρες εἶναι ὅμοιοι εἰς ἀμφότερα τὰ δράματα.

Η ΚΑΚΟΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΜΑΚΛΑΡΑΝ

Εἶναι γνωστὸν ἤδη, ὅτι ὁ Ἄγγλος ἀεροπόρος Μακλάραν ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πρόθεσίν του νὰ κάμῃ τὸν γῦρον τοῦ κόσμου μὲ ἀεροπλᾶνον, ἕνεκα τῶν ἀλλεπαλλήλων ἀτυχιῶν, τὰς ὁποίας συνήντησε κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ταξειδίου του. Ἡ κακὴ τύχη τὸν κατεδίωξεν ἀπὸ τῆς πρώτης ἀκόμη ἡμέρας τῆς ἀναχωρήσεώς του ἐξ Ἀγγλίας. Εἰς τὴν Ἰταλίαν τὸ μηχάνημά του ἔπαθε σοβαρὰς βλάβας καὶ ὁ Ἄγγλος ἀεροπόρος ἠναγκάσθη νὰ παραμείνῃ εἰς Ρώμην μέχρι τῆς ἐπιδιορθώσεως αὐτοῦ. Ἔκτοτε, μέχρι τῆς ἡμέρας καθ᾽ ἣν διέκοψε τὸ ταξείδιόν του, ἰδοὺ πόσα ἀτυχήματα τοῦ συνέβησαν.

30 Μαρτίου. Ἀναγκάζεται νὰ προσγειωθῇ εἰς Κέρκυραν ἕνεκα σοβαρᾶς βλάβης τῆς μηχανῆς. Ἀναβάλλει τὸ ταξείδιόν του μέχρι τῆς 15 Ἀπριλίου, ὁπότε ἐπιβαίνει νέου ἀεροπλάνου, σταλέντος ἐξ Ἀγγλίας.

26 Ἀπριλίου. Ἀναγκάζεται νὰ προσγειωθῇ εἰς Παρλοῦ, εὑρισκόμενον εἰς ἔρημόν τινα τῶν Ἰνδιῶν, συνεπείᾳ βλάβης τῆς μηχανῆς. Τῷ ἀποστέλλεται νέον ἀεροπλάνον ἐκ Βαγδάτης καὶ ἐπαναλαμβάνει τὸ ταξείδιον τὴν 13 Μαΐου.

14 Μαΐου. Ἀναγκάζεται νὰ σταματήσῃ εἰς Ἀλλαχαβάντ.

24 Μαΐου. Τὸ ἀεροπλάνον του θραύεται καὶ πίπτει εἰς τὴν θάλασσαν πρὸ τοῦ Ἀνκάμ. Νέον ἀεροπλάνον τῷ ἀποστέλλεται ἐκ Τόκιο. Ἐπαναλαμβάνει τὸ ταξείδιον τὴν 25 Ἰουνίου.

28 Ἰουνίου. Κατὰ τὴν πτῆσιν ἀπὸ Ραγκοὺν εἰς Μπαγκὸκ τὸ ἀεροπλάνον παρ' ὀλίγον νὰ συντριβῇ. Ἀναγκάζεται νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ταβόϊ.

13 Ἰουλίου. Πίπτει εἰς τὴν θάλασσαν παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Ἰαπωνίας, συνεπείᾳ φοβερᾶς ὁμίχλης.

16 Ἰουλίου. Ἐξαφανίζεται ἐπὶ 33 ὥρας καὶ ἀναζητεῖται ἀπὸ ἰαπωνικὰ πολεμικά. Χάνεται ἐντὸς τῆς ὁμίχλης ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ ἀνευρίσκεται ἀπὸ ἰαπωνικὸν πλοῖον.

27 Ἰουλίου. Καταλαμβάνεται ὑπὸ ἰσχυροτάτης θυέλλης πρὸ τοῦ Πετροπαυλόσκ.

2 Αὐγούστου. Ἐγκαταλείπει τὸν γῦρον τοῦ κόσμου.

ΑΝΕΥΡΕΣΙΣ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΟΣ

Εἰς τὸ Φοῦρνες ἀνεκαλύφθη τελευταίως ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου εἰδικοῦ κ. Φρέντ Θόμψων μία μεγάλης ἀξίας εἰκών, πραγματικὸν ἀριστούργημα. Οἱ εἰδικοὶ εἶναι βέβαιοι ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ πρωτοτύπου τοῦ περιφήμου πίνακος τοῦ μεγάλου Φλαμανδοῦ ζωγράφου Ἀντωνίου Βὰν Δὶκ «Ὁ Σωτὴρ φέρων τὸν ἀκάνθινον στέφανον».

Ἡ ἀξία τῆς εἰκόνος ὑπολογίζεται τοὐλάχιστον εἰς 12,000 λίρας στερλίνας.

Ἤδη κάποιος βιομήχανος βάμβακος προσέφερεν εἰς τὸν κ. Θόμψων 6,000 λίρας, ὅπως τὴν ἀγοράσῃ, ἀλλ' ὁ κ. Θόμψων ἠρνήθη.

ΘΘ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΘΘ

Ἡ φυσιολογικὴ ἀμβλύνοια τῆς γυναικός: Ἔργον τοῦ σοφοῦ Γερμανοῦ ἰατροῦ Η. Ι. Μέμσιους μεταφρασθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Θ. Ἀντωνάκη καὶ ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ Οἴκου Ἐλευθερουδάκη. Τιμὴ ἑκάστου ἀντιτύπου δρ. 10. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἀξίζει νὰ διαβασθῇ ἀπὸ τὸν γυναικεῖον κόσμον τῆς πατρίδος μας. Εἶναι μία ἐμβριθεστάτη μελέτη περὶ τῆς γυναικὸς ἀνταξία τῆς φήμης καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς δυνάμεως τοῦ συγγραφέως.

Μετὰ θάνατον πιστή: Ὑπὸ τοῦ ἐκδοτικοῦ Οἴκου «Πανελλήνιος Εἰκονογραφημένη Βιβλιοθήκη», ἐξεδόθη κατ' ἐπιτυχῆ παράφρασιν καὶ διασκευὴν τοῦ κ. Ἰωάννου Σ. Χαιροπούλου τὸ ὑπέροχον τοῦτο μεταφυσικὸν ἔργον τοῦ διασήμου Γάλλου συγγραφέως Γκὺ Ντὲ Μωπασάν. Ἕκαστον ἀντίτυπον τιμᾶται δρ. 4 καὶ περιέχει στὸ τέλος τοῦ ἔργου καὶ ἄλλα ἐκλεκτὰ διηγήματα τοῦ ἐπιφανοῦς συγγραφέως.

Πίσω ἀπὸ τὸν Ἥλιο: Ὑπὸ τοῦ ἰδίου ὡς ἄνω ἐκδοτικοῦ Οἴκου ἐξεδόθησαν εἰς τόμον διηγήματα τινα τοῦ κ. Τάκη Σ. Χαιροπούλου. Εἶναι μία ὡραία ἑλληνικὴ φιλολογικὴ ἐργασία, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἐν Βερολίνῳ καθηγητὴς τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων κ. Αὔγουστος Σπενάουερ, προλογιζόμενος ἐν τῷ ἔργῳ, ἐκφράζεται μὲ περισσὸν ἐνθουσιασμόν, δικαιολογούμενον ἐκ τῆς ἀξίας καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος, τὸ ὁποῖον ἀποκαλύπτει ὁ ἀναγνώστης εἰς τὰς σελίδας τοῦ βιβλίου τούτου. Ἕκαστον ἀντίτυπον τιμᾶται δρ. 5.

Σολωμὸς — Κωστῆς Παλαμᾶς: Δύο τόμοι ξεχωρισταί, δύο κριτικαὶ τῶν ποιητικῶν κορυφῶν τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος, ὀφειλόμεναι εἰς τὴν γραφίδα τῆς ἀκουράστου Ἑλληνίδος ἱερείας τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων, τῆς κρυπτομένης ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Ἄλκης Θρύλος».

Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργίας: Ἐξεδόθη ὁ Γ' τόμος καὶ πωλεῖται παρὰ τῷ συγγραφεῖ κ. Δ. Α. Ζωγράφῳ. Ἕκαστον ἀντίτυπον Δρ. 40. Μενάνδρου 83.

Ἦλθον, εἶδον καὶ ἀπῆλθον: Ὑπὸ τὸν τίτλον αὐτὸν ἀγγέλλεται ἐκ Κερκύρας ἡ ἔκδοσις πολυσελίδου βιβλίου τοῦ κ. Π. Μαρτίνη, δημοσιογράφου.

Τὸ βιβλίον περιέχει ὅλας τὰς λεπτομερείας τοῦ βομβαρδισμοῦ καὶ τῆς καταλήψεως τῆς Κερκύρας ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν. Ἡ τιμή του εἶνε 30 δρ. διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ 5 σελλίνια διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Ο ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΖΗΚΑΚΗ

ὑπενθυμίζει ὅτι τὴν 15ην Ὀκτωβρίου λήγει ἡ προθεσμία διὰ τὴν ἀποστολὴν χειρογράφων εἰς τὸν διαγωνισμὸν πρὸς συγγραφὴν μυθιστορήματος.

Χειρόγραφον, τὸ ὁποῖον ἤθελε σταλῇ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας δὲν θὰ γίνῃ δεκτόν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Προκήρυξις διαγωνισμοῦ πρὸς κατάληψιν δέκα θέσεων δοκίμων νομογεωπόνων.

Τὴν 18ην Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 9ην ἐνεργηθήσεται ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας διαγωνισμὸς πρὸς κατάληψιν δέκα θέσεων δοκίμων νομογεωπόνων.

Αἰτήσεις γίνονται δεκταὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον μέχρι τῆς προτεραίας τῆς ἐνάρξεως τοῦ διαγωνισμοῦ.

Προσόντα: δίπλωμα δημοσίας ἀνωτέρας γεωπονικῆς Σχολῆς τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς.

Πληροφορίαι χορηγοῦνται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας (Τμῆμα προσωπικοῦ).

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΑΣ

Ἀπὸ τῆς ὅης μέχρι τῆς 19ης Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. θὰ λάβῃ χώραν ἐν Σεβίλλῃ τῆς Ἱσπανίας τὸ 7ον διεθνὲς συνέδριον Ἐλαιοκομίας.

Κατ' αὐτὸ θὰ συζητηθοῦν πλεῖστα ὅσα ζητήματα ἀφορῶντα εἰς τὴν χημείαν τοῦ ἐλαίου καὶ τὴν ἐλαιουργίαν ἐν γένει, 4 δὲ χρηματικὰ βραβεῖα ἐκ πέντε χιλιάδων πεσετῶν ἕκαστον θ' ἀπονεμηθοῦν εἰς τοὺς ὑποβαλλόντας τὴν καλλιτέραν μελέτην.

Εἰς τὸ συνέδριον τοῦτο δύνανται νὰ μετάσχουν ὅλοι οἱ ἐλαιοβιομήχανοι καὶ οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν ἐλαιουργίαν ἐν γένει καὶ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἐλαίας.

Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυνθήτωσαν οἱ ἐνδιαφερόμενοι εἰς τὴν ἐνταῦθα Ἱσπανικὴν Πρεσβείαν ἢ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας (Τμῆμα Γεωργίας).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Σεπτεμβρίου 1924.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας).

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Προκήρυξις διαγωνισμοῦ πρὸς κατάταξιν 25 Φοιτητῶν ἐν τῇ Ἀνωτέρᾳ Γεωπονικῇ Σχολῇ διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1924—25

Τὴν 29ην Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 9ην π. μ. ἐνεργηθήσεται ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ καταστήματι τῆς Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχολῆς διαγωνισμὸς πρὸς κατάταξιν 25 φοιτητῶν ἐν τῇ Ἀνωτέρᾳ Γεωπονικῇ Σχολῇ διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1924—1925.

Αἰτήσεις γίνονται δεκταὶ μέχρι τῆς 25ης Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἀνωτέρας Γεωπον. Σχολῆς.

Προσόντα: Ἀπολυτήριον Δημοσίου Γυμνασίου ἢ πρακτικοῦ Λυκείου ἢ ἄλλης ἰσοτίμου σχολῆς τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς ἀνεγνωρισμένης ὑπὸ τοῦ Κράτους ἢ πτυχίον διδασκαλείου δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἢ δημ. Ἐμπορικῆς ἢ Μέσης Γεωργ. Σχολῆς.

Πληροφορίαι χορηγοῦνται εἰς τὸ Ὑπουργ. Γεωργίας Δ)νσιν Γεωργίας, καὶ εἰς τὴν Ἀνωτ. Γεωπον. Σχολήν.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Εἰδοποιήσεις

Διὰ τοὺς εἰσαγωγεῖς ἐσπεριδοειδῶν καρπῶν.

Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι λόγῳ τῆς παρατηρηθείσης ἐφέτος μεγάλης ἐλλείψεως ἐν Παλαιᾷ Ἑλλάδι λεμονίων κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας, ὀφειλομένης εἰς τὴν μικρὰν σχετικῶς ἐγχωρίαν παραγωγήν, ἐπιτρέπεται ἡ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγωγὴ ἐσπεριδοειδῶν καρπῶν (λεμονίων κτλ.) εἰς τὰς ἀμολύντους φυλλοξήρας περιφερείας τοῦ κράτους μέχρι τέλους Αὐγούστου ἐ.ἔ. ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ εἶνε οἱ καρποὶ οὗτοι περιτετυλιγμένοι ἐντὸς λεπτοῦ χάρτου ἢ συσκευασμένοι ἐντὸς κιβωτίων.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας).

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Προκήρυξις διαγωνισμοῦ πρὸς κατάληψιν δέκα θέσεων ἐπιμελητῶν ἐποικισμοῦ γ' τάξεως

Τὴν 30ην Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 9ην π. μ. ἐνεργηθήσεται ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας διαγωνισμὸς πρὸς κατάληψιν δέκα θέσεων ἐπιμελητῶν ἐποικισμοῦ γ' τάξεως.

Αἰτήσεις γίνονται δεκταὶ μέχρι τῆς προτεραίας τῆς ἐνάρξεως τοῦ διαγωνισμοῦ.

Προσόντα: Δίπλωμα μιᾶς τῶν παρ' ἡμῖν δημοσίων μεσογεωργικῶν σχολῶν ἢ τῶν τῆς Ἑσπερίας δημοσίων τοιούτων.

Πληροφορίαι χορηγοῦνται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας (τμῆμα προσωπικοῦ).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Αὐγούστου 1924.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Πρόσκλησις πρὸς κατάταξιν μαθητῶν εἰς τὴν Ἀνωτέραν Δασολογικὴν Σχολήν.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀριθμῶν 46 κλπ. τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6077 «περὶ δασικοῦ κώδικος» Νόμου καὶ 64 καὶ ἑφεξῆς τοῦ ἀπὸ 22 Νοεμβρίου 1923 Διατάγματος «περὶ Δασικῆς Διοικήσεως κλπ. καὶ εἰσιτηρίων ἐξετάσεων διὰ τὴν Ἀνωτέραν Δασολογικὴν Σχολήν.

Καλοῦμεν

Τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὴν Σχολὴν νὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Σχολῆς (ὁδὸς Μιχαὴλ Βόδα 26 Ἐνταῦθα) τὸ βραδύτερον μέχρι 8ης Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. συμπεριλαμβανομένης αἴτησιν ἐν ᾗ δέον νὰ ἐπισυνάπτωνται τὰ κάτωθι ἔγγραφα.

α') Πιστοποιητικὸν τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς ἐμφαῖνον ἐγγραφὴν εἰς τὸ μητρῷον τῶν ἀρρένων καὶ τὴν ἡλικίαν ἀποκλειομένων τῶν ὑπερβάντων τὸ 25 ἔτος.

β') Ὑπεύθυνον δήλωσιν τοῦ αἰτοῦντος ὅτι δὲν ὑπέπεσε εἰς ἀδίκημα προβλεπόμενον ὑπὸ τῶν ἄρθρων 21—24 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

γ') Ἀπολυτήριον γυμνασίου ἢ πρακτικοῦ Λυκείου ἢ ὁμοταγοῦς Σχολῆς τῆς ἀλλοδαπῆς ἀναγνωρισμένης τοιαύτης.

δ') Ἀπόδειξιν τῆς Γραμματείας τῆς Σχολῆς ἐμφαίνουσαν τὴν κατάθεσιν δραχμῶν 30 δι' ἀμοιβὴν τῶν μελῶν τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσακτέων ὡρίσθη εἰς 15.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Αὐγούστου 1924

Ὁ Ὑπουργὸς

Α. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΤΑΠΗΤΕΣ ΠΕΡΣΙΚΟΙ

ΑΔΕΛΦΩΝ ΒΑΪΑΝΟΥ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Προκήρυξις δημοπρασίας πρὸς πώλησιν δύο ἀγελάδων τῆς Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχολῆς

Τὴν 31ην Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν ἀπὸ τῆς ὥρας 11-12 π.μ. ἐνεργηθήσεται ἐν τῷ καταστήματι τῆς Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχολῆς (κῆπος Βοτανικοῦ) συναγωνισμὸς πρὸς πώλησιν δύο ἀγελάδων τῆς ἀνωτέρω Σχολῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα «Τίρυνς» καὶ «Κλεοπάτρα» καὶ ὑπὸ ὅρους ὧν δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ βουλόμενοι παρὰ τῇ ἄνω Σχολῇ.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας)

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΧΗΜΙΚΑ-ΜΙΚΡΟΒΙΜΛΟΓΙΚΑ- ΖΥΜΟΤΕΧΝΙΚΑ

ΤΑΣ. Γ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

ΧΗΜΙΚΟΥ ΖΥΜΟΤΕΧΝΟΥ

4-ΟΔΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ-4

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΠΙΛΩΝ

ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁδὸς Εὐαγγελιστρίας ἀριθμ. 19.

Γοῦστο, κομψότης, ἐκλεκτικότης διακρίνουν τὸ ἐργοστάσιον τῆς κυρίας

ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΓΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

AU PRINTEMPS

Δ. & Φ. ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΩΝ

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ

Τὸ τελειότερον κατάστημα Γυναικείων Εἰδῶν Ἀσπρόρουχα διὰ προῖκας

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ

Ν. ΠΑΡΑΣΥΡΑΚΗ

Ὁδὸς Ἀτταρίν 40, Ἀλεξάνδρεια.

Ἱδρυθὲν πρὸ ἔτους, τελείως διωργανωμένον, ἀναλαμβάνει παντὸς εἴδους εἰσπράξεις.

Ἀναλαμβάνει ἀντιπροσωπείας καὶ εἰσπράξεις συνδρομῶν ἐφημερίδων, περιοδικῶν Αἰγύπτου καὶ ἐξωτερικοῦ.

Ἔχει ὑποπρακτορεῖα ἐν Καΐρῳ, Πὸρτ Σαΐτ, Τάντα, Ζαγαζίκ, Μανσούρα καὶ ἐν Ἄνω Αἰγύπτῳ.

Παρέχει οἱανδήποτε πληροφορίαν.

ΑΓΟΡΑ & ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΩΝ

Γραφεῖα ἀγορᾶς καὶ καὶ πωλήσεως μεταχειρισμένων καὶ μὴ γραμματοσήμων ὑπὸ τοῦ κ. Ν. ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΥ Οἶκος ἐμπιστοσύνης καὶ ἐξαιρετικῆς συμπεριφορᾶς.

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ & Σ^Α

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΑ ΣΤΙΓΜΙΑΙΩΣ